Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Mezinárodní civilní právo procesní v Evropské unii

Vymáhání a soudní ochrana práv průmyslového vlastnictví se zaměřením na mezinárodní soudní příslušnost

2012 Martina Kalapáčová

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne13. června 2012 Martina Kalapáčová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat prof. JUDr. Monice Pauknerové, CSc., DSc., za pomoc a cenné rady, které mi při psaní této práce poskytla.

Obsah

1. Úvod 1
2. Práva průmyslového vlastnictví (PPV) 1
a)Pojem právo průmyslového vlastnictví 3
b)Znaky práv průmyslového vlastnictví 4
i) Mezinárodní ochrana práva k duševnímu vlastnictví 6
ii) Práva k průmyslovému vlastnictví v rámci EU 9
iii) Národní ochrana PPV v České republice 11
3. Vývoj a zásady procesně-právní ochrany práv průmyslového vlastnictví a její prameny 12
a) Vývoj a zásady procesněprávní ochrany práv k průmyslovému vlastnictví 12
b) Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví 14
c) TRIPS 15
d) Unifikace v rámci EU 17
e) Nařízení o evropském patentu a Návrh dohody o vytvoření Soudu pro evropské patenty 18
i) Vývoj 18
ii) Současný stav úpravy 22
iii) Vymáhání práv průmyslového vlastnictví v EU 24
a. Směrnice EU upravující vymáhání PPV 26
b. Úprava vymáhání PPV v České republice 27
iv) Soudní řešení sporů podle Nařízení Brusel I 31
a. Použitelnost Nařízení Brusel I. ve vztahu k třetím státům 33
b. Příslušnost a pravomoc soudů 34
i. Nesrovnalosti v terminologii „příslušnost vs. pravomoc“ 34
ii. Obecná mezinárodní příslušnost 35
iii. Výlučná mezinárodní příslušnost 36
iv. Zvláštní mezinárodní příslušnost 41
v. Přezkum mezinárodní příslušnosti 43
c. Předběžná a zajišťovací opatření 44
v) Úprava *de lege ferenda*: CLIP pravidla 46
vi) Závěr 50

1. Úvod

Cílem této práce je poskytnout pokud možno ucelený pohled na danou problematiku vymáhání a soudní ochrany práva průmyslového vlastnictví v Evropské unii tak, jak je její aktuální stav ke dni odevzdání této práce, k 14. červnu 2012. Kvůli rozsahu této problematiky jsem se zaměřila zejména na mezinárodní příslušnost soudů členských států Evropské unie k řešení jednotlivých sporů vzniklých z porušení nebo ohrožení práv průmyslového vlastnictví.

Tato problematika právní úpravy průmyslového vlastnictví jako takového je v současné době rychle se vyvíjejícím právním odvětvím, nakolik průmyslové vlastnictví představuje důležitý ekonomický prvek světového obchodu a jeho význam má tendenci narůstat. Na regionálních (např. projekt CLIP v rámci Evropy a projekt ALI v rámci Spojených států amerických) i globálních úrovních probíhají diskuze o tom, jak co nejlépe ochranu a vymahatelnost podchytit a jak co nejúčinněji reagovat na nové formy ohrožování hospodářské soutěže, které jsou umožněny zejména prostředím internetu a maximalizací propojení světového hospodářství.

Tato práce se snaží podat pohled na právo průmyslového vlastnictví i z pohledu jeho hmotněprávní úpravy, vysvětlit jeho důležitost a využití a následně ukázat formy, jakými je v současné době evropským unijním právem chráněno a vymáháno a jaké jsou zde možnosti této jeho úpravy do budoucna.

Při vypracování této práce jsem vycházela zejména ze zahraniční literatury, nakolik se ji systematicky věnuje jen málo českých nebo slovenských autorů. Hlavním zdrojem literatury byly zejména zdroje a publikace mezinárodních a evropských institucí, rozhodnutí Evropského soudního dvora a českých soudů a publikované odborné články, zahraničních i českých autorů.

2. Právo průmyslového vlastnictví

Právo průmyslového vlastnictví představuje, vedle autorského práva a práv souvisejících, jednu ze součástí práva duševního vlastnictví. *Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví* z roku 1967 definovala duševní vlastnictví jako práva

k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti, k vědeckým objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i obchodním jménům a obchodním názvům, na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.[1]

Právo průmyslového vlastnictví upravuje oblast specifickou zejména dvěma znaky a to (1) požadavkem na průmyslovou využitelnost, tj. hospodářskou využitelnost v opakované výrobě a (2) požadavkem formalizovaného postupu vzniku průmyslově-právní ochrany, nakolik vznik průmyslového vlastnictví je závislý na rozhodnutí konkrétních úřadů (v České republice tuto úlohu plní Úřad průmyslového vlastnictví).

Právo průmyslového vlastnictví je spjato s rozvojem průmyslu a obchodu. V současné době se odhaduje, že 44 % až 75 % zdrojů evropských podniků souvisejí s právem duševního vlastnictví[2]. V rámci Evropské unie se odhaduje, že 1,4 milionů evropských malých a středních podniků působí právě v tvůrčích odvětvích a právo duševního vlastnictví se tudíž ve velké míře podílí na tvorbě HDP evropských zemí.[3]

Vývoj společnosti, její globalizace a vysoké množství mezinárodních obchodních transakcí vyžadují čím dál, tím víc, zdokonalení a propojení ochrany duševního vlastnictví jako celku, a práva průmyslového vlastnictví obzvlášť, a to jak na úrovni hmotného tak procesního práva. Právo průmyslového vlastnictví garantuje svým držitelům konkurenční výhodu ve formě exkluzivity, ať již k vynálezům, obchodním tajemstvím, ochranným známkám nebo k designu jejich výrobků, a tím jim poskytují významnou výhodu v hospodářské soutěži a na trhu. Stimulují je k jejich další hospodářské činnosti související zejména s investicemi do technického výzkumu a vývoje a hledání originálních řešení, způsobů využití těchto úspěšných řešení včetně

[1] Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, 1967,
[2] 12 projektů pro jednotný trh v roku 2012: společně pro nový růst, IP /11/469, ze dne 13.4.2011, dostupné na http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/469&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en, použito 17.5.2012,
[3] Sdělení Komise Evropskému parlamentu …,Rada EU, ze dne 30.5.2011 (07.06) 10667/11 http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/evropska-unie-a-autorske-pravo/IPR.PDF, použito 17.5.2012,

licencí, franchisingových smluv, společných podniků, ale i s jejich finančním zajištěním, nebo se zajištěním jejích daňových a účetních aspektů[4].

Tyto vztahy průmyslového vlastnictví podporují inovaci a celkový rozvoj společnosti a to ve dvou fázích: jednak zajišťují práci z poctivých zdrojů, ale současně vyžadují solidní a účinnou ochranu před padělateli a narušiteli narušujícími hospodářskou soutěž.[5] Podle studie vypracované OECD v listopadu 2009[6] došlo ke zvýšení objemu mezinárodního obchodu s padělaným zbožím o přibližně 150 miliard USD na odhadovaných 250 miliard USD v průběhu pouhých sedmi let (2000 – 2007), což je částka, která převyšuje HDP asi 150 světových ekonomik. Obdobný nárůst obchodu s padělaným zbožím byl zaznamenán i v rámci EU, kde podle zprávy Evropské komise[7] došlo k prudkému nárůstu registrovaných případů týkajících se zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví, který se v roce 2010 zdvojnásobil oproti předcházejícímu roku (43.572 případů v roce 2009 oproti víc než 80.000 případům v roce 2010) a oproti stavu z roku 2005 došlo k téměř tři a půl násobnému nárůstu (26.704 registrovaných případů v roce 2005). Tyto čísla poukazují zejména na obrovský rozmach, který obchod s padělaným zbožím v současnosti zažívá, přičemž nejvíc padělanými jsou podle již zmíněné zprávy Evropské komise cigaretové výrobky (34%) a dále kancelářské potřeby, další tabákové výrobky, oblečení a hračky, celkově představující odhadovanou škodu ve výši 1 miliardy euro.

a)Pojem právo průmyslového vlastnictví

Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (1883) podává, jako první, definici průmyslového vlastnictví ve svém článku 1 odstavec 3, kde uvádí, že „průmyslové vlastnictví v jeho nejširším smyslu je třeba vztahovat nejenom na vlastní předměty průmyslu a obchodu, ale stejně tak i na zemědělské a těžební podnikání a na veškeré zboží, ať již vyráběné nebo přírodní, např. vína, zrniny, tabák, ovoce, skot, nerosty, minerální vody, pivo, květiny a mouku.“

---

[4] Horáček, Čada, Hajn, Práva k průmyslovému vlastnictví, 1. Vydání, r. 2005, CHBeck, Praha, str. 2,
[5] Horáček, Čada, Hajn, Práva k průmyslovému vlastnictví, 1. Vydání, r. 2005, CHBeck, Praha, str. 2,
[6] OECD, Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products: and update, listopad 2009, http://www.oecd.org/dataoecd/57/27/44088872.pdf, použito 17.5.2012,
[7] Evropská komise, Statistics of costums detentions recorded at the external borders of the EU, za rok 2010, http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm, použito 17.5.2012,

Dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem TRIPS, která, i když nepodává ucelenou definici pojmu průmyslového vlastnictví, poskytuje zdokonalený a rozšířený výčet oblastí, které do této kategorie patří. Jsou jimi: ochranné známky, zeměpisná označení, průmyslové vzory, patenty, topografie integrovaných obvodů a nezveřejněné informace.

České právo neobsahuje žádnou souhrnnou zákonnou definici pojmu právo k průmyslovému vlastnictví. M. Boháček a L. Jakl uvádí, že průmyslové vlastnictví představuje „souhrn zvláštních absolutních práv k nehmotným statkům průmyslově (tj. opakovaně hospodářsky) využitelným a jejich právní ochranu."

Akademicky lze průmyslová práva rozdělit do tří kategorií. První skupinu představují práva k výsledkům technické tvůrčí činnosti, kam patří vynálezy, užitné vzory, průmyslové vzory, plemena zvířat, odrůdy rostlin a topografie polovodičových výrobků. Druhá skupina obsahuje práva k výsledkům netvůrčí činnosti, nebo-li také práva na označení. Do této skupiny se radí ochranné známky, označení původu, zboží, zeměpisná označení, obchodní firma[8]. Třetí skupinu tvoří tzv. jiná průmyslová práv. Do této kategorie se radí napr. know-how, etc.

b)Znaky práva průmyslového vlastnictví

Právo průmyslového vlastnictví se vyznačuje několika specifickými znaky, které jej odlišují od ostatních právních úprav a které způsobují rozdílný přístup k jejich právní ochraně.

Nejdůležitějšími z těchto znaků jsou jejich formalita a teritorialita. Práva průmyslového vlastnictví vznikají až po úspěšném ukončení (správního) řízení, kterým se rozhoduje o jejich registraci. Řízení počíná běžet podáním přihlášky nebo žádosti u pověřeného národního, mezinárodního nebo regionálního úřadu, přičemž v některých případech je pro provedení zápisu práva potřebné zaplatit správní poplatek. Takto přiznané průmyslové právo je ale vynutitelné pouze pro území, pro které bylo přiznáno, uplatňuje se zde princip *lex loci protectionis*, tj, zákon země ochrany.

[8] HÁK J., Mezinárodní ochrana průmyslových práv, zveřejněné v Aplikované právo 2/2005, str. 9 – 35,

S tímto úzce souvisí výlučnost práv průmyslového vlastnictví, kdy na území, pro které byla ochrana poskytnuta, má oprávněný právo uplatňovat k danému právu průmyslového vlastnictví monopol.

Dalším charakteristickým znakem je doba jejich ochrany, která je omezena na:

- dvacet let u patentů,
- na deset let, s možností prodloužení o dalších deset let, u ochranné známky,
- pět let, s možností prodloužení o dalších pět let, nanejvýš ale na dvacet pět let, u průmyslového vzoru,
- čtyři roky, s možností opětovného prodloužení dvakrát po tři roky, u užitných vzorů.

Výjimku z tohoto znaku představují zeměpisná označení a označení původu, kterých ochrana není časově omezena. K tomuto objektivnímu časovému omezení přistupuje ještě subjektivní omezení, kterým je povinnost udělené právo udržovat, tedy platit pravidelné udržovací poplatky, nebo poplatky za obnovu, resp. prodloužení platnosti.

Právo se přiznává pouze „novým“ objektům. Přihlašovaný předmět průmyslového vlastnictví se tedy musí vyznačovat svou novostí nebo originalitou.

Důležitou roli v celém procesu udělování právní ochrany zajímá princip priority, podle kterého je ochrana udělena tomu uchazeči, který svůj předmět průmyslového vlastnictví přihlásí, nebo zažádá o ochranu, u úřadu kteréhokoliv členského státu jako první. Takému žadateli počíná dnem následujícím po dni podání žádosti/přihlášky běžet tzv. prioritní interval, který činí 12 měsíců u vynálezů a užitných vzorů a 6 měsíců u průmyslových vzorů a ochranných známek, a v rámci kterého je oprávněn žádat o ochranu v dalších členských státech. K právu na prioritu se přihlédne pouze v případě, že ji žadatel řádně uplatní, tj. učiní prohlášení; ve své další podávané přihlášce uvede datum podání, z kterého své právo přednosti odvozuje, jeho číslo a stát, v němž byla tato přihláška podána.[9]

[9] Jakl, L., Právní ochrana duševního vlastnictví, Metropolitní univerzita Praha, 2011, 3.1.2 Mezinárodní právo přednosti – priorita, str 41 – 46,

V případě patentů jsou ale členské státy nezávislé na rozhodnutích jiných členských států ohledně udělení ochrany konkrétnímu vynálezu.

c) Úrovně ochrany práva průmyslového vlastnictví

Systém právní ochrany práva průmyslového vlastnictví je tvořen současně několika různými, na sobě nezávislými a samostatnými stupni, co může v praxi způsobovat značnou nepřehlednost a dvojkolejnost. Ochrana je poskytována na mezinárodní, regionální (evropské, americké, etc.) a národní úrovni. Jednotlivé úrovně se navzájem ovlivňují a v zásadě kopírují, závažný dopad ale spočívá v dosahu jejich pravomocí a z toho vyplývajících způsobech uplatňování a vynutitelnosti právní ochrany.

i) Mezinárodní ochrana práva k duševnímu vlastnictví

Mezinárodní ochranu práva průmyslového vlastnictví zastřešuje Organizace spojených národů, OSN, prostřednictvím své specializované agentury, **Světové organizace duševního vlastnictví** (World Intellectual Property Organization), **WIPO**, založené v roce 1967, které sídlo se nachází v Ženevě. WIPO se především usiluje o správu systému umožňujícího získání mezinárodní ochrany pro patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, označení původu a řešení sporů ohledně těchto objektů. Organizace dále rozvíjí mezinárodní právní rámec práva duševního vlastnictví a vytváří zázemí a platformy pro diskuzi ohledně vývoje této právní oblasti.[10] WIPO za tímto cílem vydalo ke dni vypracování této práce[11] celkem dvacet čtyři mezinárodních multilaterálních úmluv, ze kterých jsou nejdůležitějšími zejména:

- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (1886)
- Bruselská úmluva o pravomoci soudů, uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (1968),
- Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (1883),
- Haagská dohoda o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů a modelů (1925),
- Smlouva o patentové spolupráci (PCT) (1970),

[10] WIPO, What is WIPO? http://www.wipo.int/about-wipo/en/, použito 10.5.2012,
[11] dne 13.6.2012 proběhla poslední editace,

- Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů (1968).

Bruselskou a Pařížskou úmluvu, jako dva zásadní dokumenty podrobněji rozebírám v následující kapitole.

WIPO je dále odpovědná i za „globální“ systémy ochrany, jako jsou patentový systém podle PCT[12], Madridský systém mezinárodní registrace ochranných známek, Haagský systém pro mezinárodní registraci průmyslových designů, nebo Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu, a ohledně aktivit souvisejících „s působením digitálních technologií má prvořadý význam digitální agenda WIPO (WIPO Digital Agenda), což je pracovní plán činností WIPO, uvedený na první mezinárodní konferenci WIPO o elektronickém obchodě a duševním vlastnictví v září 1999 a schválený členskými státy na Valném shromáždění WIPO.“[13] Tato digitální agenda obsahuje deset bodů, mezi které patří širší zapojení rozvojových zemí, vstup v platnost internetových úmluv WIPO, rozšíření principů těchto úmluv na audiovizuální výkony a tím usnadnění elektronického obchodu, úprava internetových doménových jmen, vytvoření principů a pravidel pro určení okolností odpovědnosti poskytovatele online služeb, úprava institucionálního rámce pro usnadnění využívání práva duševního vlastnictví ve veřejném zájmu v globální ekonomice a zavedení praktických systémů týkajících se „interoperability a vzájemného propojení elektronických autorsko-právních systémů správy a metadat těchto systémů“,[14] zavedení online podávání a administrace mezinárodních přihlášek v rámci systémů PCT, Madridského a Haagského systému, zlepšení správy kulturních a jiných digitálních hodnot na mezinárodní úrovni, vytvoření norem v jiných oblastech práva duševního vlastnictví souvisejících s elektronickým obchodem a koordinace s jinými mezinárodními organizacemi při formulování vhodné mezinárodní pozice ve věcech

[12] Patent Cooperation Teaty,
[13] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 25,
[14] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 25,

ovlivňujících právo duševního vlastnictví, především v oblasti platnosti elektronických smluv a jurisdikce.[15]

Vedle WIPO v rámci mezinárodní ochrany aktivně působí i **Mezinárodní organizace obchodu** (World Trade Organisation), **WTO** se sídlem v Ženevě, založená v roce 1995, jako výsledek rokovaní Uruguayského kola rokovaní podle GATT. Mezinárodní smlouvy uzavřené v rámci WTO, poskytující právní ochranu zejména mezinárodnímu obchodu, jsou v zásadě smlouvami zavazujícími jednotlivé vlády svými limity, ve kterých se musí národní právní úpravy držet. Organizace se usiluje o poskytnutí pomoci poskytovatelům zboží a služeb, jejich vývozcům a dovozcům, čímž se usiluje zejména o co nejvolnější mezinárodní obchod, a tak se snaží napomáhat ekonomickému rastu.[16] Nejvýznamnější smlouvou WTO v oblasti práva duševního vlastnictví je bezpochyby mezinárodní dohoda TRIPS, o které blíže pojednávám níže.

Mezi WTO a WIPO byla dohodou TRIPS zavedena dvojkolejnost. Základním dokumentem upravujícím vzájemný vztah těchto dvou institucí je dohoda mezi WIPO a WTO ze dne 22. prosince 1995, která jej upravuje ve třech základních bodech a to v oblasti (1) oznamování, přístupu a překladu národních právních předpisů, aby se tak docílilo vzájemné přístupnosti právních informací mezi členskými státy, WIPO a WTO, dále (2) implementace článku 6 ter Pařížské úmluvy, podle kterého má být celá procedura oznamování emblémů a námitek zajišťována Mezinárodním úřadem WIPO postupujícím podle tohoto článku a nakonec (3) úprava technické spolupráce mezi členskými a nečlenskými státy WTO a WIPO, kdy např. člen WTO, který je zároveň nečlenem WIPO může profitovat z technické pomoci WIPO a *vice versa*.[17]

Stěžejní a zásadní rozdíl mezi WIPO a WTO lze spatřovat zejména v aplikaci jimi vydávaných mezinárodních dokumentů. Zatímco většinu smluv spravovaných WIPO lze považovat za tzv. „*self – executing*“, čili přímo použitelné dokumenty, pravidla, jichž se subjekt může přímo dovolat u národního soudu, dohoda TRIPS

[15] WIPO,Digital agenda, http://www.wipo.int/copyright/en/ecommerce/ip_survey/chap7.html, použito 6.6.2012,
[16] WTO, Who we are? http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/who_we_are_e.htm, použito 10.5.2012,
[17] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 36,

představuje mezinárodní smlouvu s naprostou převahou ustanovení postrádajících povahu „*self – executing*“ a tudíž se přesouvá do roviny mezinárodního práva veřejného vůči členům WTO. Zároveň celá problematika TRIPS a WTO spadá v rámci EU do oblasti vnějších vztahů EU a v jejím rámci do společné obchodní politiky, která je výlučnou doménou EU, nakolik samotná EU je členem WTO.[18]

„Spory o pravomoc k uzavření Dohody o vytvoření WTO byly řešeny posudkem ESD č. 1/94, který konstatoval, že nelze uzavřít dané smlouvy (TRIPS) samostatně pouze ES využívajíce explicitní vnější pravomoc tehdejšího znění článku 133 SES, ale je třeba, aby svůj souhlas vyjádřily i členské státy ES, následkem čehož jsou smluvními stranami a členy WTO vedle sebe ES i jejich členské státy“[19] Tento posudek považuje TRIPS za smíšenou vnější smlouvu, čili za akt závazný pro orgány ES i členské státy a je tedy integrální součástí komunitárního, potažmo unijního, práva nadřazeného národnímu právu jednotlivých států EU a majícího případně i bezprostřední účinek. Podle judikatury ESD dohoda TRIPS zásadně nebude mít bezprostřední účinek, tzn., že jednotlivci se TRIPS u soudů v EU domáhat nemohou.[20]

Uplatnění dohody TRIPS v rámci EU řeší *nařízení Rady 94/3286/ES o komunitárních postupech ve společné obchodní politice k výkonu mezinárodních obchodních pravide*l, zejména přijatých pod záštitou WTO. V rámci uvedeného nařízení se mohou subjekty z EU obracet na Evropskou komisi se svými stížnostmi na porušování TRIPS, jenž obsahuje „mezinárodní obchodní pravidla“ ve smyslu nařízení.

ii) Právo průmyslového vlastnictví v rámci Evropské unie

Evropská unie, s cílem vytvořit jednotný trh bez hranic, a zároveň podporovat obchod s výrobky chráněnými průmyslovými právy, ovlivňuje oblast práva průmyslového vlatnictví dvěma způsoby:

[18] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 37,
[19] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 37,
[20] 104/81 Kupferberg, 12/86 Demirel,

- první způsob spočívá v dodržování a úpravě základních ustanovení a zásad týkajících se:

    - *volného pohybu zboží a služeb ve vztahu k institutu „vyčerpání práva,“* podle kterého v momentě, kdy se výrobek dostane na trh, v souladu se zákonem a s vědomím majitele průmyslových práv, které se k danému výrobku vážou, pozbývá tento majitel právo na kontrolu dalšího prodeje takého výrobku v rámci státu, kde se výrobek takto dostal na trh (jedná se o tzv. „národní vyčerpání práva“, v některých krajinách je zaveden i princip „mezinárodního vyčerpání práva“ ve vztahu k některým druhům výrobků. Tento princip se ale podle judikatury Evropského soudního dvora s odvoláním se na články 34 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie (původní články 28 a 30 Smlouvy o založení Evropského Sspolečenství) modifikoval do podoby „unijního vyčerpání práva“,

    - *zákazu diskriminace*, který je zakotven v článku 18 Smlouvy o fungování Evropské unie (původní článek 12 Smlouvy o založení Evropského společenství) a dále je obsahem mezinárodních úmluv, upravujících jednotlivé oblasti práv průmyslového vlastnictví, přičemž všechny členské státy EU jsou jejich signatáři, a

    - *ochrany hospodářské soutěže* upravené zejména v článcích 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (původní články 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství), podle kterých jsou zakázány dohody, které jsou neslučitelné se společným trhem tím, že mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy a které upravují nebo ovlivňují zamezení, zákaz nebo zkreslení soutěže na společném trhu v zde uvedených případech (článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie) a dále zakazující zneužití dominantního postavení v rámci společného trhu (článek 102 Smlouvy o fungování Evropské unie).

- druhý způsob představuje cestu postupné harmonizace až unifikace národních úprav práv k duševnímu vlastnictví jednotlivých členských států a vytvoření jednotných právních titulů na úrovni celé Evropské unie a to pomocí směrnic a

nařízení. Evropská unie se ale nezaměřuje jen na hmotnou úpravu jednotlivých průmyslových práv, ale svými nařízeními upravuje i jejich vymahatelnost.

V současné době existují jednotné unijní úpravy následujících oblastí práv k duševnímu vlastnictví:

- Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 o odrůdových právech Společenství;
- Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o průmyslových vzorech Společenství;
- Nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství;
- Nařízení Komise (ES) č. 874/2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně .eu a zásady, jimiž se řídí registrace;
- Nařízení Rady (ES) č. 2081/92, o ochraně zeměpisných označení a označení původu výrobků;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví.

V současnosti pořád probíhají jednání ohledně přijetí nařízení zavádějícího unifikovanou patentovou úpravu pro celou Evropskou unii a to jak ve sféře hmotného práva (jednotný evropský patent), tak i ve sféře zavedení jednotné soudní soustavy řešící spory vzniklé v souvislosti s jednotným evropským patentem. Této problematice se blíže věnuji v kapitole č. 3.5.

iii) Národní ochrana práva průmyslového vlastnictví v České republice

Úprava práva průmyslového vlastnictví je v České republice zásadně ovlivněná evropskou unijní úpravou. Došlo zde k zapracování všech evropských směrnic a nařízení, které v této právní oblasti byly doposud vydány. Stěžejními právními předpisy upravujícími ochranu a vymahatelnost práva průmyslového vlastnictví je zejména *zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)* implementující *Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES ze dne 29.*

dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (dále v textu jako „Směrnice o dodržování práva duševního vlastnictví“). Další ochrana je právům duševního vlastnictví poskytována zejména *zákonem č. 99/1963, Sb., občanský soudní řád*, a *zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, a o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* poskytuje ochranu zejména druhé oblasti práva duševního vlastnictví – autorskému právu. Právní úprava je doplněna řadou zákonů upravujících hmotně právní úpravu jednotlivých složek průmyslového vlastnictví, které v zásadě zpracovávají jednotlivá nařízení Evropské unie tak, jak jsou vypsány výše.

Česká republika je dále vázaná také ratifikovanými mezinárodními smlouvami. V případě oblasti práva duševního vlastnictví je signatářem všech důležitých úmluv a dohod, které byly na mezinárodní úrovni uzavřené a o kterých pojednávám výše.

3. Vývoj a zásady procesně-právní ochrany práv průmyslového vlastnictví a její prameny

a) Vývoj a zásady procesněprávní ochrany práv k průmyslovému vlastnictví

Oblast ochrany práva průmyslového vlastnictví byl dlouhou dobu „vyňat“ z oblasti mezinárodního práva soukromého zejména s ohledem na jeho teritoriální specifičnost. Daná oblast byla ponechána pouze k úpravě mezinárodními smlouvami WIPO nebo WTO. Až vývoj posledních dvaceti let a zejména rozvoj internetu a s tím související přepojení světa donutilo zákonodárce k zintenzivnění vytváření právní ochrany duševního vlastnictví i v rámci mezinárodního soukromého práva a to i na regionální, nikoliv jen mezinárodní, úrovni, a to jak v oblasti hmotněprávní, tak především procesněprávní, nakolik se teritoriální stránka práva duševního vlastnictví značně oslabila.[21]

Na mezinárodní úrovni probíhá iniciativa ohledně ochrany duševního vlastnictví přibližně od konce 19. století, kdy se začala do popředí dostávat otázka technického

[21] BOSCHIERO N., Intellectual Property in the light of the European conflict of laws, ze dne 10.-12.4.2008, dostupné na http://www.ialsnet.org/meetings/business/BoschieroNerina-Italy.pdf, použito 10.6.2012,

vývoje a mezinárodní soutěže. Vedle řady odborných konferencí došlo k ustanovení dvou nejvýznamnějších institucí pro mezinárodní oblast práva duševního vlastnictví a to WIPO a WTO.

V rámci EU se tento jev projevil zejména přijetím řady nařízení upravujících kolizní normy použitelných jak pro oblast práva duševního vlastnictví jako celku, tak i pro právo průmyslového vlastnictví zvlášť, a dále došlo k přijímání úprav zabezpečujících vymahatelnost a soudní ochranu těchto práv. Judikatura ESD taky přispívá k harmonizaci aplikace jednotlivých právních norem členskými státy Evropské unie.

Z povahy práv průmyslového vlastnictví vyplývají určitá specifika v podobě zásad a principů, která jsou kladena na celý proces jejich ochrany a vynutitelnosti. Mezi hlavní a nejdůležitější zásady vymáhání práv průmyslového vlastnictví, vedle tradičních zásad procesního práva, patří podle Ivo Telce zejména tyto zvláštní odvětvové zásady: spravedlnost, nestrannost, zákaz nadměrné složitosti, zákaz nadměrné nákladnosti, rozumné lhůty, zákaz bezdůvodného zdržení, účinnost, přiměřenost, odstrašujícnost, nepřekážení obchodu po právu, záruka před zneužitím a soudní nebo alternativní řešení sporů.[22]

Z tradičních zásad soukromého práva zde najde uplatnění především **zásada prevence**, „tj. předcházení ohrožování či porušování práv z občanskoprávních vztahů,…, a v případech, kdy k ohrožení či porušení těchto práv již došlo, (povinnost) zabezpečit co nejúplnější nápravu způsobené újmy“[23], dále zásada **právní jistoty** odrážející zejména zásady ochrany nabytých práv a požadavek řešit stejné věci stejně a zásada **vigilantibus iura scripta sunt**, čili bdělým náležejí práva, která stanovuje povinnost oprávněného subjektu aktivně svá práva vymáhat. Vedle těchto výslovně vyjmenovaných tradičních zásad se zde uplatňují i všechny ostatní zásady jak již hmotného, tak i procesního soukromého práva, s ohledem na specifické zásady výše vyjmenované.

---

[22] TELEC, I. Právo duševního vlastnictví. Vymahatelnost práva. Verze 1.1, 2007, dostupné na http://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js07/3228815/pdv/pdf/prednaska2.pdf, použito dne 10.6.2012,

[23] ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., Občanské právo hmotné 1, 5. vydání, Právo soukromé, §1 Základní zásady soukromého práva, str. 47, Praha, Wolters Kluwer Česká republika, 2009,

b) Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Pařížská úmluva je prvním mezinárodním dokumentem zabývajícím se oblastí práva průmyslového vlastnictví. Přijatá byla dne 20. března 1883 v Paříži.

Jejímu přijetí předcházela mezinárodní výstava vynálezů, která se uskutečnila v roce 1873 ve Vídni a která poukázala na tehdejší nedostatečnou ochranu průmyslového vlastnictví a dala podnět k zvolání série odborných kongresů a konferencí, konkrétně se jednalo o Vídeňský kongres pro reformu patentů (1873), Pařížský kongres o průmyslovém vlastnictví (1878) a na jeho doporučení svolanou Pařížskou mezinárodní konferenci, na které došlo ke schválení návrhu úmluvy předpokládající vytvoření unie zúčastněných států.[24] Další pařížská diplomatická konference konající se v roce 1883 ve svém závěru přijala Pařížskou úmluvu, která se stala účinnou v následujícím roce.

Pařížská úmluva byla několikrát revidována, a to na konferencích v Římě (1886), Madridu (1890 a 1891), Bruselu (1897 a 1900), Washingtonu (1911), Haagu (1925), Londýně (1934), Lisabonu (1958) a Stockholmu (1967). Každá z těchto následných konferencí přijala "akt revize" úmluvy. Každý jednotlivý smluvní stát je vázán tím zněním úmluvy, které odpovídá poslednímu aktu revize úmluvy přijatému tímto státem. Česká republika je vázána stockholmským, tj. nejnovějším zněním, jako ostatně většina smluvních států.[25]

Na základě úmluvy vznikla Pařížská unie (Unie na ochranu průmyslového vlastnictví), která k dnešnímu dni sdružuje přes 100 členů a je, spolu s dalšími obdobnými uniemi, zastřešena Mezinárodní organizací duševního vlastnictví WIPO, se sídlem v Ženevě. Unie hospodaří s vlastním rozpočtem a je administrativně rozdělená do pracovních a výkonných orgánů, kterými jsou shromáždění, výkonný výbor a sekretariát.

---

[24] TÝČ., V., Mezinárodní aspekty ochrany průmyslových a autorských práv (citováno dne 11.4.2012), dostupné na http://is.muni.cz/el/1422/podzim2008/MVV796K/Dusevni-1-uvod.txt?fakulta=1422;obdobi=4363;kod=MVV796K,

[25] TÝČ, V., Mezinárodní aspekty ochrany průmyslových a autorských práv (citováno dne 11.4.2012), dostupné na http://is.muni.cz/el/1422/podzim2008/MVV796K/Dusevni-1-uvod.txt?fakulta=1422;obdobi=4363;kod=MVV796K,

Hlavní význam úmluvy je spatřován zejména v tom, že zavádí cizinecký režim, unijní prioritou, stanovuje přímé smluvní pravidla průmyslově právní ochrany a rovněž nezbytný institucionální (administrativní) rámec.[26]

Úmluva stanovuje rovněž mezinárodní závazek smluvních států zřídit národní úřady pro průmyslové vlastnictví jako své státní instituce. V České republice byl na tomto základě vytvořený Úřad průmyslového vlastnictví České republiky se sídlem v Praze. Jeho působnost a pravomoci jsou upraveny v *zákoně č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví.*

Pařížská úmluva stanovila základní principy a pravidla ochrany průmyslového vlastnictví, zcela ale opomíjí otázku vynutitelnosti těchto práv.

c) TRIPS

Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví - *TRIPS* je prozatím jedinou multilaterální obchodní dohodou, která se výlučně věnuje právům duševního vlastnictví[27] a taktéž jako první mezinárodní dokument vyžaduje ochranu nezveřejněných informací, které „považuje za jednu z kategorií duševního vlastnictví“[28]. V platnost vstoupila dne 1. ledna 1995 jako jeden z výsledků Uruguajského kola mnohostranných jednání Mezinárodní organizace obchodu (WTO), které probíhalo v letech 1986-1994 a kromě úpravy mezinárodních standardů ochrany duševního vlastnictví se jako první mezinárodní dokument věnuje i jejich vynucení a urovnávaní vzniklých sporů. V České republice byla publikována pod číslem 191/1995 Sb. Hmotněprávní ustanovení Dohody TRIPS týkající se vymáhání práv průmyslového vlastnictví se do jednotlivých zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví v rámci českého právního řádu promítly zejména *zákonem č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví*. Tento zákon jednotně upravoval práva, která z průmyslového vlastnictví plynou jejich vlastníkům, poté ale došlo k roztříštění úpravy do jednotlivých zákonů – *zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných*

[26] HÁK J., Mezinárodní ochrana průmyslových práv, Aplikované právo 2/2005, str. 9 – 35,
[27] Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Duševné vlastníctvo, http://www.economy.gov.sk/dusevne-vlastnictvo-trips-6618/128303s, použito 11.4.2012,
[28] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 34,

označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, a č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.[29]

Dohoda, podle vlastní preambule, má snahu „zmenšit deformace a překážky mezinárodního obchodu“ a „zajistit, aby opatření a postupy k dodržování práv duševního vlastnictví se samy o sobě nestaly překážkami oprávněného obchodu“. Za tímto účelem představuje nová pravidla a podmínky týkající se zejména následujících pěti oblastí:

- „použitelnosti základních zásad GATT 1994 a příslušných mezinárodních dohod nebo konvencí o duševním vlastnictví;
- zajištění přiměřených norem a zásad, vztahujících se na dostupnost, rozsah a užití práv k duševnímu vlastnictví souvisejících s obchodem;
- zajištění účinných a vhodných prostředků pro uplatnění práv k duševnímu vlastnictví, souvisejících s obchodem, s přihlédnutím k rozdílům v národních právních řádech;
- zajištění účinných a urychlených postupů pro mnohostranná předcházení a řešení sporů mezi vládami; a
- přechodných opatření, usilujících o plnou účast na výsledcích jednání.“

Třemi hlavními rysy dohody jsou úprava standardů, vynucování a řešení sporů. Dohoda řeší danou problematiku komplexně, s důrazem na uplatnění obchodních aspektů průmyslového vlastnictví. Svým obsahem stanovuje minimální standardy ochrany poskytované každým jejím signatářem. Dohoda rozšiřuje institut cizineckého režimu zavedeného Pařížskou úmluvou a to svými základní principy, mezi které patří především **nediskriminace** ve formě institutů **národního zacházení** a **poskytování nejvyšších výhod**, **technologický pokrok** a úprava pravidel pro **prevenci** a **řešení sporů** mezi smluvními státy.

„Národní zacházení podle čl. 3 TRIPS znamená povinnost poskytnout občanům ostatních členů zacházení při ochraně práv duševního vlastnictví stejné (neméně příznivé) jako svým občanům. Dle zacházení podle nejvyšších výhod čl. 4 bude

[29] Důvodová zpráva k návrhu zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, Identifikační číslo ASPI: LIT25763CZ, ze dne 8.9.2005, plný název pramene: PSP – Poslanecká sněmovna Parlamentu,

občanům jiných členů poskytnuta výhoda poskytnutá občanům jiných zemí.“[30] Princip národního zacházení podle panelu WTO rozhodujícího ve sporu Indonesia – Certain Measures Affecting the Automobile Industry[31], rozhodl, že jej nelze vykládat extenzivně a že se týká pouze práv duševního vlastnictví, která jsou v dohodě TRIPS výslovně uvedena.

Dohoda TRIPS, stejně jako výše zmíněná Pařížská úmluva, je součástí mezinárodního práva veřejného. Ve vnitřních vztazích EU se neuplatní, případně uplatní jen podpůrně, nakolik, i když jsou všechny členské státy EU i signatáři dohody TRIPS, přednost v jejich vzájemných sporech budou mít jednotlivé unijní nařízení a směrnice, i když tyto by neměly být s dohodou v rozporu. Dohoda TRIPS bude mít především význam ve vztahu k třetím státům.

d) Unifikace v rámci Evropské unie

Základním nástrojem upravujícím oblast práva duševního vlastnictví v rámci Evropské unie byla jejich unifikace a to zprvu především na úrovni hmotněprávní. Tímto postupem došlo k vytvoření nadnárodních práv jako např. ochranné známky Společenství nebo průmyslového vzoru Společenství. Po přijetí Amsterodamské smlouvy došlo k přijetí *Nařízení Brusel I.*, *Nařízení Řím I. o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy*[32] a *Nařízení Řím II. o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy*[33], čímž došlo k vytváření evropského mezinárodního práva

[30] DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004, str. 31,

[31] WTO, Indonesia – certain measures affecting the automobile industry, report of the Panel WT/DS54/R, WT/DS55/R, WT/DS59/R, WT/DS64/R z 2. července 1998, dostupné na http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/54r00.pdf, použito 17.5.2012,

[32] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17.6 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), Úřední vššstník Evropské unie I.177/6, ze dne 4.7.2008, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:177:0006:0016:CS:PDF, dne 10.6.2012,

[33] Nařízení Evrospkého parlamentu a Rady (ES) š. 864/2007 ze dne 11.7.2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II), Úřední věstník I.199, ze dne 31.7.2007, S. 0040 – 0049, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007R0864:CS:HTML dne 10.6.2012,

soukromého[34] stanovením pravidel pro řešení sporů s mezinárodním prvkem v rámci Společenství (EU) určením kolizních norem a procesních pravidel.

Oblast práva průmyslového vlastnictví je bohatě upravována evropskými nařízeními, ke dni vypracování této práce došlo k vydání unifikujících nařízení zavádějících komplexní jednotnou právní úpravu pro celé Společenství (EU)[35] v oblasti průmyslových vzorů a ochranné známky a u odrůdových práv, v oblasti označení původu, zeměpisných označení, zaručených tradičních specialit a tradičních výrazů a dále v oblasti úpravy topografií polovodičových výrobků existují harmonizační a unifikační nařízení, nezavádí se zde ale jednotný systém jak v předchozích dvou případech. V oblasti patentů se v posledních letech vede dlouhá debata o zejména ekonomické potřebě zavedení unifikované úpravy jak hmotného, tak procesního práva, kterou, z důvodu její hospodářské důležitosti, blíže rozebírám samostatně v následující podkapitole.

Všechny nařízení upravující hmotněprávní úpravu jednotlivých složek průmyslového vlastnictví jsou v České republice převedeny do národní právní úpravy formou dílčích zákonů zaměřených na jednotlivé právní odvětví průmyslového vlastnictví.

Nejdůležitějšími nařízeními v oblasti procesní ochrany průmyslového vlastnictví se stali již zmíněné nařízení o dodržování práv duševního vlastnictví a Brusel I., které, případně, jejichž transpozici do českého národního práva, blíže rozebírám v dalších kapitolách jako jádro této práce.

e) Nařízení o evropském patentu a Návrh dohody o vytvoření Soudu pro evropské patenty

1) Vývoj

Diskuze o potřebnosti a vhodnosti přijetí právní úpravy zavádějící tzv. unijní (evropský) patent a s tím související vytvoření evropského patentového soudu probíhá již několik desítek let. První snaha zavést jednotný právní systém pro patenty přišla již

[34] BOSCHIERO N., Intellectual Property in the light of the European conflict of laws, ze dne 10.-12.4.2008, dostupné na http://www.ialsnet.org/meetings/business/BoschieroNerina-Italy.pdf, použito 10.6.2012,

[35] Zmíněny výše v kapitole 2.3.2. této práce,

v roce 1959 ze strany Komise Evropského hospodářského společenství. Tyto jednání ale byly ukončeny bezvýsledně.

Deset let na to byl Radě ministrů ES Francii předložen návrh na obnovu těchto jednání v pozměněné podobě: přijat se měli dvě samostatné úmluvy, kdy první z nich pojednávala o evropském procesu udělování svazku patentů Evropským patentovým úřadem (zahrnovala by co nejširší okruh evropských států) a druhá o vytvoření jednotného evropského patentu pro společný trh (na rozdíl od první úmluvy by se týkala pouze členských států EHS). Tato francouzská iniciativa vyústila do vypracování návrhu úmluvy zakládající evropský systém udělování patentů, který se následně stal i podkladem pro Mnichovskou konferenci, která proběhla v roce 1973 a na které došlo k přijetí mezinárodní *Dohody o udělování evropských patentů (Mnichovské úmluvy)*, přičemž v platnost vstoupila v roce 1978, a její součástí je také její prováděcí předpis a dále *Protokol o výsadách a imunitách Evropské patentové organizace, Protokol o centralizaci a zavedení evropského patentového systému, Protokol o příslušnosti soudů a uznávaní rozhodnutí o nároku na udělení evropského patentu*. Tato úmluva stanovuje jednotný postup při udělování evropských patentů a na jejím základě byla zřízena i Evropská patentová organizace, dohlížející na činnost Evropského patentového úřadu se sídlem v Mnichově (další jeho pracoviště se nacházejí v Haagu, Berlíně a ve Vídni), který tyto patenty vydává a „národní úřady členských zemí již pouze recipují výsledek řízení u mezinárodního úřadu za podmínek smlouvou stanovených“.[36] Žadatel získává patentovou ochranu ve státech, které ve své žádosti úřadu vyznačí, pro platnost takové ochrany je ale dále nutné, aby žadatel provedl tzv. akt validace, spočívající v podání překladu patentového spisu do úředního jazyka státu, ve kterém se o patentovou ochranu uchází a navíc je povinen zde platit pravidelně se opakující udržovací poplatky. Díky Mnichovské úmluvě sice došlo k sjednocení postupů při udělování patentů v rámci Evropského společenství, nevýhodou ale nadále zůstává, že držitelé takovéhoto „evropského patentu“ jsou pouze držiteli svazku národních patentů, přičemž každý z nich má účinek a řídí se právními předpisy státu, pro který byl přidělen, co má dalekosáhlé důsledky zejména při vzniklých právních sporech, jak uvádím dále v kapitole 4.1.3. Úmluva není součástí unijního práva, ale vzhledem k tomu, že všechny

[36] HÁK J., Mezinárodní ochrana průmyslových práv, Aplikované právo 2/2005, str. 9 – 35,

členské státy EU jsou jejími signatáři, má ve sféře harmonizace patentového práva i v rámci EU obrovský význam.

V roce 1975 došlo v Lucemburku k podepsání *Úmluvy o evropském patentu pro společný trh*, ke které byla následně v roce 1989 přijata *Dohoda č. 89/695/EHS, o patentech Společenství*, zahrnující mimo jiné i *Protokol k řešení sporů, týkajících se porušování a platnosti komunitárních patentů*. Tato úmluva ale nikdy nenabyla účinnosti. Hlavními příčinami nezdaru byla přílišná nákladnost překladů, které by udělení patentu vyžadovalo (přeložen měl být do jazyků všech členských států) a problematickým bylo i navrhované řešení systému soudní ochrany, kdy jednotlivé soudy členských států by byly oprávněny zrušit patent s účinností pro celé společenství. Takto silná koncentrace zamýšleného patentového soudnictví byla pro členské státy nepřijatelná.

Diskuze byla znovuotevřena až v roce 2000, kdy Evropská komise předložila návrh *Nařízení o komunitárním patentu*. Návrh vycházel z článku 308 Smlouvy o ES tak, jak z něj předtím úspěšně vycházeli návrhy na zavedení komunitární ochranné známky a komunitárního průmyslového vzoru. Návrh počítal s přistoupením Evropského společenství k Evropské patentové úmluvě, teda s přepojením Evropského patentového úřadu (v této práci dále jako „EPÚ“) a Evropské unie. EPÚ by se tak stal i komunitárním úřadem a podle návrhu by byl oprávněn udělovat evropské i komunitární patenty na základě stejných standardů a byla by odstraněna dvojkolejnost patentové úpravy v rámci Evropy. S tímto návrhem byl spojen i návrh vytvoření Komunitárního soudu duševního vlastnictví, tedy samostatného, centrálního systému soudnictví, mimo jiné zaměřeného na řešení otázek platnosti a porušování komunitárního patentu. Právní základ této úpravy byl vnesen Nicejskou smlouvou do článků 229a a 225a Smlouvy o EU, ale ani to nepomohlo tomu, aby byl tento návrh schválen.

Současně s tímto děním v rámci Evropské unie probíhali i jednání vně Evropskou unii, a to v rámci EPÚ, kde byla vytvořena pracovní skupina pro patentové spory a která vedla k postupnému vytvoření několika návrhů *Dohody o evropském patentovém soudnictví*. Poslední návrh pochází z roku 2005. Ani tyto snahy ale nebyly

úspěšně završeny a po roku 2005 EPÚ v samostatných návrzích, s ohledem na dění a vývoj patentové otázky v Evropské unii nepokračovalo.[37]

V roce 2007 byla vypracována zpráva *Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Zlepšení patentového systému v Evropě*[38], která předložila tři způsoby dalšího postupu v otázce jednotného patentu a jednotného soudního systému. První možností bylo podle zprávy, aby se Evropská unie stala signatářem mezinárodní *Dohody o sporech týkajících se evropských patentů* (*European Patent Litigation Agreement*), Dohoda **EPLA**, která počítá i s vytvořením nové mezinárodní organizace, *Evropského patentového společenství*, s vlastní jurisdikcí. Druhou možností je podle zprávy rozšíření soudní pravomoci Společenství, tj. rozšíření stávající pravomoci Společenství i na evropské patenty a budoucí patenty Společenství a zřízení systému soudních komor pro patentové spory. Posledním předloženým řešením bylo zkombinování dvou předcházejících bodů[39], teda na základě integrovaného přístupu, který by spojoval charakteristiky Dohody EPLA i soudní pravomoci Společenství. Tato varianta by umožňovala zavést jednotný soudní systém, který by byl příslušný pro patentové soudní spory v Evropě i pro budoucí spory ohledně patentu Společenství.[40]

V roce 2009 došlo k rozhodnutí o možnosti začlenění nečlenských států do připravovaných návrhů jednotné komunitární patentové úpravy a jednotného soudního patentového systému a byl vypracován návrh *Dohody o evropském a komunitárním patentovém soudu* se záměrem vytvořit Jednotný evropský systém pro patentové spory.[41] Iniciativa ale selhala na jazykových pravidlech.

---

[37] EPLA – European Patent Litigation Agreement, European Patent Office, ze dne 3.4.2009, dostupné na http://www.epo.org/law-practice/legislative-initiatives/epla.html, citováno dne 10.6.2012,

[38] Komise Evropských společenství, Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, Zlepšení patentového systému v Evropě, ze dne 3.4.2007, KOM(2007) 165 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0165:FIN:CS:PDF, použito 23.4.2012,

[39] Hospodářská komora ČR (HK ČR), Stav evropské legislativy v oblasti ochrany duševního vlastnictví, ze dne 20.2.2009, dostupné na stránce http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/stav-evropske-legislativy-vlastnictvi/1000520/51561/, použito dne 23.4.2012,

[40] Europa přehledy právních předpisů, Zlepšení patentového systému v Evropě, ze dne 22.6.2007, http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/businesses/intellectual_property/l24120b_cs.htm, dne 23.4.2012,

[41] JENERÁL E., K dosavadnímu vývoji jednotného evropského patentového systému, článek publikovaný v Průmyslovém vlastnictví, vydávaném Úřadem průmyslového vlastnictví, ročník 20, č. 3/2010, str. 110 - 115 ,

Další návrh snažící se řešit otázku překladů patentů Evropské unie předložila Evropská komise v roce 2010 spolu se zprávou o posouzení dopadů, „jež analyzovala různé alternativy možných jednání o překladu“[42]. Na zasedání Rady pro konkurenceschopnost později v tom samém roce bylo zaznamenáno, „že nelze dosáhnout jednomyslné shody ohledně ujednání o překladu“. Později se taktéž potvrdilo, že „existují nepřekonatelné překážky, které v současné a dohledné době (pozn. rok 2010) znemožňují přijmout rozhodnutí vyžadující jednomyslnou shodu“[43].

2) Současný stav úpravy

Posun napřed nastal v březnu 2011, kdy se dvacet pět členských států Evropské unie (nezapojili se Španělsko a Itálie, které nesouhlasí s tím, že se španělština a italština nestali, vedle angličtiny, francouzštiny a němčiny, jazyky, do kterých se budou patenty automaticky překládat) dohodlo na posílené spolupráci v oblasti jednotné patentové ochrany, která byla povolena *Rozhodnutím Rady č. 2011/167/EU ze dne 10. března 2011, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany*[44]. Mechanismus posílené spolupráce umožňuje těmto zúčastněným státům, aby i při nedostatku konsensu, mohla skupina zemí za přesně definovaných podmínek pokračovat v prohlubování integrace v oblasti jednotného patentu a s tím souvisejícím jednotným soudním systémem. Proti tomuto rozhodnutí se oba nezúčastněné státy obrátili na ESD, kde žádají jeho zrušení.[45]

Prozatím poslední návrh Komise byl předložen 13. dubna 2011 jako součást Aktu o jednotném trhu v podobě dvou legislativních návrhů. První z těchto návrhů, *Návrh Nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany*, upravuje, jak držitelé patentů mohou získat evropský patent s jednotným efektem zaručujícím stejnou ochranu pro svůj vynález ve všech dvaceti

[42] Evropská komise, návrh Nařízení Rady, kterým se zavád spolupráce v obalsti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu, ze dne 13.4.2011, KOM (2011) 216 2011/0094, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0216:FIN:CS:PDF, použito 23.4.2012,

[43] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0216:FIN:CS:PDF, citováno dne 23.4.2012,

[44] Rada EU, Rozhodnutí Rady ze dne 10.3.2011, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové úpravy (2011/167/EU), http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:076:0053:0055:CS:PDF, citováno dne 9.6.2012,

[45] EurActiv, Itálie a Španělsko žalují EU kvůli společnému patentu, 9.3.2011, http://www.euractiv.cz/podnikani-a-zamestnanost/clanek/italie-a-spanelsko-zaluji-eu-kvuli-jednotne-patentove-ochrane-008830, použito 23:4.2012,

pěti zúčastněných členských státech. Držitelé patentu podle tohoto návrhu mohou o takovýto jednotný efekt žádat u EPÚ poté, co jim byl evropský patent udělen, přičemž EPÚ je dále odpovědný za celkovou následnou správu konkrétního uděleného patentu.

Druhý návrh, *Návrh Nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu*[46], se týkal úpravy překladů, díky které má dojít ke snížení nákladů na překlady, kvůli kterým ztroskotaly předcházející snahy o jednotnou úpravu, nakolik je podle návrhu povoleno podat návrh k EPÚ v jakémkoli jazyce EU, za současného přeložení žádosti do angličtiny, francouzštiny a němčiny, které jsou úředními jazyky EPÚ[47], čili odpadá povinnost překládat žádost o udělení patentu do všech úředních jazyků Evropské unie. Koncem roku 2011 se zástupci Rady a Evropského parlamentu dohodli na základních parametrech jednotného evropského patentu.

Právní úprava zamýšleného jednotného soudu pro řešení patentových sporů zastala na mrtvém bodu. Soudní dvůr Evropské unie vydal *Posudek 1/09*, tisková zpráva č. 17/11[48], ve které se vyjádřil k návrhu dohody o vytvoření Soudu pro evropské patenty a patenty EU s tím, že tento návrh není slučitelný s evropským unijním právem, protože ve věci patentů je potřeba, aby si Evropská unie zachovala dostatečnou autonomii, teda aby zůstala zachována vyšší míra využití právě Soudního dvora EU při případných sporech o interpretaci evropského práva, což bylo v rozporu s úpravou navrhovanou touto dohodou, která předpokládala zřízení speciálního soudu, který by aplikoval a interpretoval evropské právo navzdory faktu, že by sám byl postaven mimo rámec Evropské unie. Navzdory tomuto, v průběhu maďarského předsednictví v Evropské

[46] Návrh dostupný na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0216:FIN:CS:PDF, ze dne 23.4.2012,
[47] MEMO/11/240, Commission proposes unitary patent protection in 25 Member States – Frequently asked questions, podotázka What is the aim of today's proposals?, 13.4.2011, http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/240&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en, použito 18.4.2012,
[48] Soudní dvůr Evropské unie, Tisková zpráva č. 17/11, posudek 1ú09, 8.3.2011, Návrh dohody o vytvoření Soudu pro evropské patenty a patenty Společenství není slučitelný s právem EU, http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-03/cp110017cs.pdf, použito 4.6.2012,

komisi proběhlo zveřejnění zrevidované verze této navrhované dohody, známé jako *„Jednotný patentový soud“* (*„Unified Patent Court“*).[49]

V současné době je ucelená představa o tom, jak by struktura tohoto Jednotného patentového soudu měla vypadat. Rada schválila, že první instance bude rozdělena na centrální, lokální/národní a regionální složku, s předpokládaným sídlem v Londýně, Mnichově nebo Paříži, a dále zde bude působit i odvolací soud v Lucemburku a arbitrážní složka v Lublani a Lisabonu. Jednotlivé řízení se mají konat v místním úředním jazyce, případně v jazyce patentu.[50]

S ohledem na zmíněné soudní stanovisko má být tato dohoda určena pouze pro členské státy Evropské unie a má obsahovat ujednání o přednosti evropského práva a požadavek, aby se Soudní dvůr EU mohl vyjadřovat k předběžným otázkám. Dohoda má dále obsahovat pravidla upravující odpovědnost smluvních stran a odpovědnost za škodu v případech porušení evropského práva. Samotná Evropská unie přitom nemá být nadále jednou ze smluvních stran. Dohoda má být ponímána jako mezinárodní smlouva mezi členskými státy Evropské unie.[51]

3) Vymáhání práv průmyslového vlastnictví v Evropské unii

Hodnota subjektivních práv, práv duševního vlastnictví jako celku obzvlášť, je ve velké míře závislá zejména na možnosti dosáhnout jejich „uplatnitelnosti“, aplikovatelnosti, což lze docílit pouze díky efektivnímu a rychlému systému umožňujícímu jejich vymahatelnost. Důvody pro toto tvrzení jsou následující:

- nelegální kopírování je jednoduché a levné a proto způsobilé rychle narušit nebo zničit legální trh,

[49] Unitary Patent/EU Patent; Main feature sof the unified patent litigation systém, Evropský patentový úřad, ze dne 16.5.2012, dostupné na http://www.epo.org/law-practice/legislative-initiatives/eu-patent.html, citováno dne 10.6.2012,
[50] Euroskop, Vnitřní trh v prosinci 2011, ze dne 9.1.2012, dostupné na http://www.euroskop.cz/8449/20150/clanek/vnitrni-trh-v-prosinci-2011/, použito 18.4.2012,
[51] Unitary Patent/EU Patent; Main feature sof the unified patent litigation systém, Evropský patentový úřad, ze dne 16.5.2012, dostupné na http://www.epo.org/law-practice/legislative-initiatives/eu-patent.html, citováno dne 10.6.2012,

- kopírování má zpravidla nižší kvalitu než originály a tak ohrožuje reputaci vlastníků práv,
- výše hodnoty škody a její dosažitelné náhrady může být velmi neadekvátní,
- poškozený produkt se může, vzhledem k rychlému vývoji na poli práv duševního vlastnictví brzy stát zastaralým, překonaným novým technickým vývojem nebo módou,
- nové pirátské techniky a prostředí informační společnosti umožňují narušitelům práv průmyslového vlastnictví bez větších komplikací vytlačit legitimní vlastníky práv z trhu.[52]

„Přestože základní hmotněprávní úprava těchto práv je značně různorodá, prostředky jejich ochrany jsou ve všech případech obdobného charakteru. Základním prostředkem je zde soukromoprávní žaloba. Soukromoprávní povaze práv duševního vlastnictví odpovídá skutečnost, že ve všech případech zásahu do práv majitelů je možné civilní řízení zahájit pouze na návrh oprávněné osoby (soukromou žalobou), nikdy z úřední povinnosti. Soukromoprávní cestou se lze dovolávat několika základních nároků.“[53]

Vymáháním PPV se rozumí možnost „domáhat se u soudu zejména toho, aby rušení práva bylo zakázáno a aby následky porušení byly odstraněny“[54] a na úrovni Evropské unie jej unifikuje *Směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví*, která byla do českého právního řádu transponována zejména *Zákonem o vymáhání práv průmyslového vlastnictví*.

Vymáhání práv duševního vlastnictví je možné pomocí civilního, trestního a administrativního řízení a také formou svémoci, v oblasti ochrany práv vyplývajících z doménových jmen, se pak často uplatňují i alternativní formy řešení sporů. S ohledem na zaměření této práce se v dalších kapitolách budu věnovat výlučně soudnímu civilnímu řízení sporů vyplývajících z práv průmyslového vlastnictví a z této oblasti podrobněji rozeberu otázku pravomoci a příslušnosti soudů k řešení těchto sporů s mezinárodním prvkem v rámci Evropské unie.

---

[52] COLSTON Catherine, GALLOWAY Jonathan, Modern Intellectual Property Law, 3. vydání, Routledge, 2010, str. 773,

[53] TELEC, I., TůMA, P., Přehled práva duševního vlastnictví 2, Česká právní ochrana, Doplněk,v Brně, 2006, vydání 1, str. 69,

[54] Úřad průmyslového vlastnictví,Nejčastější dotazy (FAQ), 1.12.2011, http://www.upv.cz/cs/upv/nejcastejsi-dotazy-(faq).html, použito 6.6.2012,

a) Směrnice Evropské unie upravující vymáhání práv průmyslového vlastnictví

Nejdůležitější směrnicí z této oblasti je již zmíněna *Směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví* a je charakteristická zejména tím, že danou materii upravuje průřezově, nakolik upravuje zároveň instituty hmotného i procesního práva. V České republice její implementace proběhla jednak již zmíněným přijetím Zákona o vymáhání práv průmyslového vlastnictví a jednak novelizací řady dalších zákonů, zejména zákona *č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (Autorský zákon)* a *zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*.

Dalšími důležitými nařízeními jsou *Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003* ze dne 22. července 2003 *o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo*[55]**,** které umožňuje celním orgánům ve spolupráci s držiteli práv zlepšit kontroly na vnějších hranicích, zjednodušuje postup pro žádost o přijetí opatření celními orgány, zejména pro malé a střední podniky a pro zničení podvodných výrobků, stanovuje podmínky pro přijetí opatření celními orgány, jak pro případy, kdy je zboží pouze podezřelým z porušení práv duševního vlastnictví, tak pro případy, kdy se o zboží již zjistí, že tyto práva porušuje. S tímto nařízením úzce souvisí jeho „prováděcí“ *Nařízení Komise (ES) č. 1891/2004*[56] ze dne 21. Října 2004, *kterým se stanoví prováděcí pravidla*. [57]

Jednou z posledních aktivit Evropské unie na tomto poli bylo přijetí kontroverzní mnohostranní mezinárodní smlouvy *Obchodní dohody proti padělatelství mezi Evropskou unii a jejími členskými státy*, …, známé pod zkratkou ACTA[58], která

---

[55] Úřední Věstník Evropské Unie I. 196/7, ze dne 2.8.2003, dostupné na: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:02:13:32003R1383:CS:PDF,

[56] Nařízení Komise (ES) č. 1891/2004 ze dne 21.10.2004, kterým se stanoví provádějící pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003…, Úřední Věstník Evropské unie, I. 328/16, použito 30.10.2004, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:328:0016:0049:CS:PDF,

[57] Europa, Přehledy právních předpisů, Zboží porušující práva duševního vlastnictví, 4.5.2007, http://europa.eu/legislation_summaries/customs/l11018c_cs.htm, citováno dne 8.6.2012,

[58] Obchodní dohoda proti padělatelství mezi Evropskou unii a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými, ze dne

ale k dnešnímu dni neprošla ratifikací ve všech členských státech Evropské unie. Vlna odporu, kterou smlouva způsobila v evropské společnosti, donutila Evropskou komisi k tomu, aby v květnu 2012 podala ESD žádost o posouzení, zda ACTA jakýmkoliv způsobem porušuje základní lidská práva.[59]

Evropská unie se také snaží o harmonizaci prostředků vymahatelnosti práva duševního vlastnictví i ve sféře trestního práva, kde existuje vypracovaný *Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, která se týká trestních opatření k prosazování práv duševního vlastnictví {SEC(2005)848}*.[60]

b) Úprava vymáhání práv průmyslového vlastnictví v České republice

Stěžejním pramenem práva je zde Zákon o vymáhání práv průmyslového vlastnictví, který obecně upravuje právní prostředky sloužící k vymáhání těchto práv, definuje osoby oprávněné k vymáhání práva, povinnost třetích osob poskytnout potřebné informace a možné opatření k nápravě v případech neoprávněného zásahu do těchto práv. Zároveň určuje Městský soud v Praze jako obecný soud prvního stupně ve všech řízeních podle tohoto zákona.

Zákon ve svém § 2 definuje „osobu oprávněnou“ vymáhat právo průmyslového vlastnictví jako (1) vlastníka nebo majitele takového práva podle příslušného zákona na ochranu průmyslového vlastnictví a dále, (2) podle zvláštních právních předpisů, kterými se rozumí jednotlivé zvláštní zákony pojednávající o konkrétních právech průmyslového vlastnictví, jako osobu oprávněnou užívat tyto práva, tj. zejména se bude jednat o nabyvatele licence a o profesní organizace ochrany práv, které jsou řádně uznávané v zemi původu jako organizace oprávněné zastupovat vlastníky či majitele práv průmyslového vlastnictví, přičemž nabyvatel licence je oprávněn k vymáhání práva jen se souhlasem vlastníka či majitele práva. Souhlas se nevyžaduje pouze

---

23.8.2011, dostupné na stránce http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/11/st12/st12196.cs11.pdf, dne 9.6.2012,

[59] Evropská komise, EU trade, European Commision officially referred ACTA to the european Court of Justice, 11. 5. 2012, http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=799, dne 9.5.2012,

[60] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, která se týká trestních opatření k prosazování práv duševního vlastnictví (SEC(2005)848)/*KOM/2005/0276 – COD 2005/0127*/ ze dne 12.7.2005, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52005PC0276(01):CS:HTML, použito 10.6.2012,

v případě, kdy ve lhůtě jednoho měsíce od doručení oznámení nabyvatele o porušení či ohrožení práva nezahájí vlastník či majitel práva řízení ve věci porušení nebo ohrožení práva sám. Na rozdíl od Směrnice o dodržování práva duševního vlastnictví, zákon o vymáhání práv průmyslového vlastnictví nepřiznává postavení oprávněných osob orgánům kolektivních správ práv k duševnímu vlastnictví.

Ustanovení § 3 zákona o vymáhání práv průmyslového vlastnictví upravuje institut „práva na informace“, který byl do české právní úpravy zaveden *zákonem č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví*, čím došlo k implementaci článku 47 Dohody TRIPS do jednotlivých právních předpisů na ochranu průmyslového vlastnictví. Na základě tohoto článku mohou členové stanovit, že soudní orgány mají pravomoc nařídit porušiteli, aby oznámil majiteli práva totožnost třetích osob zapojených do výroby a distribuce porušujícího zboží nebo služeb a jejich distribuční síť, pokud by to nebylo v nepoměru k závažnosti porušení.

„Tato práva, která mají za úkol výrazně posílit postavení vlastníka/majitele průmyslového práva, popřípadě další oprávněné osoby dle § 2 odstavec 1 tohoto zákona, v boji proti porušování jeho práv, dávají těmto osobám možnost zasáhnout nejen proti konkrétnímu porušovateli, kterého přímo zjistily, ale umožňuje jim vysledovat řetězec podnikatelů, například velkoodběratelů či maloodběratelů ve smyslu směrnice, kteří se v obchodním měřítku na porušování práv těchto osob podílejí. Informace o množství držených výrobků či služeb a jejich ceně pak umožní spravedlivě stanovit náhradu škody a výši bezdůvodného obohacení, které z porušení práv vzešlo.“[61]

Podle ustanovení § 3 odstavec 1 zákona o vymáhání práv průmyslového vlastnictví může oprávněná osoba požadovat informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno konkrétní právo vůči třetí osobě, (a) která za účelem přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu držela zboží porušující právo, nebo (b) která za účelem přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu užívala služby porušující právo, nebo (c) o níž bylo zjištěno, že za účelem přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu poskytovala služby užívané při činnostech porušujících právo, anebo (d) která byla

[61] Důvodová zpráva k návrhu zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, Identifikační číslo ASPI: LIT25763CZ, ze dne 8.9.2005, plný název pramene: PSP – Poslanecká sněmovna Parlamentu,

označena osobou uvedenou v písmenu a), b) nebo c) jako osoba účastnící se výroby, zpracování, skladování nebo distribuce zboží či poskytování služeb. Není-li informace podle odstavce 1 poskytnuta dobrovolně v přiměřené lhůtě, může se jí oprávněná osoba domáhat návrhem u soudu v řízení o porušení práva. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení, soud žalobu zamítne, jestliže by to bylo v nepoměru k závažnosti ohrožení či porušení práva.

Nejvyšší soud České republiky se ve svém rozsudku spis. zn. **23 Cdo 4407/2011**, ze dne 28. února 2012, zabýval výkladem pojmu „třetí osoba“, kdy judikoval, že „slovní spojení „třetí osoba“ značí, že se jedná o osobu odlišnou od oprávněné osoby“ a smyslem tohoto ustanovení je, „aby bylo pro všechny oprávněné osoby zákonem zakotveno právo žádat po konkrétních subjektech, které se nějakým (v citovaném ustanovení alternativně vymezeným) způsobem podílejí na porušování práv z průmyslového vlastnictví, informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo z průmyslového vlastnictví. Není tak důvod pro závěr, že slovní spojení „třetí osoba“ v sobě nezahrnuje i samotného rušitele (porušovatele) práva z průmyslového vlastnictví. Právě naopak, je-li povinností každé jiné třetí osoby (než porušovatele), která se určitým způsobem podílí na porušování práva z průmyslového vlastnictví, poskytnout oprávněné osobě výše uvedené informace, pak tato povinnost musí logicky stíhat i přímého porušovatele průmyslového vlastnictví (splňuje-li některý z předpokladů uvedený pod písmeny a) až d) ustanovení § 3 odstavce 1 zákona č. 221/2006 Sb.)“

V následujících dvou paragrafech se zákon věnuje úpravě opatření k nápravě. Pro naplnění skutkové podstaty postačuje i samotné ohrožení práva, nemusí dojít přímo k jeho porušení. V případě neoprávněného zásahu do práv se oprávněná osoba může domáhat u soudu toho, aby se porušovatel zdržel škodného jednání, a dále může žádat, aby následky takového svého jednání odstranil a to zejména tím, že výrobky, jejichž výrobou, uvedením na trh nebo skladováním došlo k ohrožení nebo porušení práva,

- stáhne z trhu,
- trvale je odstraní nebo zničí anebo

- stáhne, trvale odstraní nebo zničí materiály, nástroje a zařízení určené nebo používané výlučně nebo převážně při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo.

Při aplikaci těchto ustanovení se v případě nařízení zničení věcí nebo materiálů použije zásada subsidiarity, čili k jejich aplikaci dojde pouze v případech, kdy porušení práva nemůže být odstraněno jinak a zničení není nepřiměřené vůči porušení. Ve všech případech se bude brát taky ohled na ochranu práv a zájmů třetích osob, zejména spotřebitelů a osob jednajících v dobré víře. Na návrh porušovatele práv může soud nařídit, místo výše zmíněných opatření, zaplacení peněžitého vyrovnání oprávněné osobě a to v případě kumulativního splnění tří podmínek, kdy porušovatel musí být v dobré víře, čili musí nevědět nebo nemůže vědět, že dochází k porušování práva, tato opatření by mu způsobila nepřiměřenou újmu a zároveň peněžité vyrovnání se jeví být dostatečným. Soud je dále oprávněn přiznat oprávněné osobě právo na uveřejnění rozsudku na náklady porušovatele, který ve sporu neuspěl a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.

Oprávněná osoba je přitom oprávněna v žalobě žádat náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení získaného v důsledku ohrožení nebo porušení práva a přiměřeného zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma a toto může spočívat i v peněžitém plnění. Tyto částky může soud stanovit na návrh ve formě paušální částky, ve výši nejméně dvojnásobku licenčního poplatku, který by byl obvyklý pro získání licence k užívání práva v době neoprávněného zásahu do něj. V případě, že byl porušovatel v dobré víře, může soud tuto částku stanovit nejméně ve výši takového licenčního poplatku. Soud při stanovování výše přihlédne ke všem odpovídajícím okolnostem, zejména k nežádoucím hospodářským důsledkům, ztrátě zisku oprávněné osoby, k neoprávněnému zisku porušovatele a k jiným hospodářským hlediskům, jako je např. morální újma způsobena oprávněné osobě.

Zákon dále upravuje výlučnou příslušnost Městského soudu v Praze jako soudu prvého stupně k řízení ve sporech o nárocích vycházejících z průmyslového vlastnictví, o nárocích z ohrožení a porušení práv průmyslového vlastnictví a o nárocích na vydání bezdůvodného obohacení získaného na úkor toho, komu svědčí práva z průmyslového vlastnictví, a o nárocích podle části první tohoto zákona. Tuto zásadu judikoval a

potvrdil i Vrchní soud v Praze svým usnesením spis. zn. **3 Cmo 343/2008** ze dne 13. října 2008. Ve sporu se žalobce obrátil na Městský soud v Praze s návrhem vydání předběžných opatření proti porušiteli jeho práv vyplývajících z jím registrované ochranné známky a z jednání nekalé soutěže. Soud rozhodl o vydání předběžných opatření a uložil žalobci podat ve lhůtě 30 dnů od doručení rozhodnutí o předběžném opatření žalobu ve věci samé. Toto rozhodnutí napadl žalovaný s tvrzením místní a věcné nepříslušnosti soudu. Vrchní soud rozhodl ve prospěch žalobce s tím, že ve věci jde o návrh předběžného opatření podaný před zahájením řízení ve věci samé, a proto se pro určení příslušnosti soudu rozhodnout použije ustanovení § 74 odst. 3 občanského soudního řádu, tj. o návrhu rozhodne soud, jenž by byl příslušný rozhodnout ve věci samé. Soud zamítl návrh žalovaného na rozdělení věci na dva samostatné spory; tj. na spor z porušení ochranné známky a spor z věci nekalé soutěže, nakolik spojení porušení práva průmyslového vlastnictví s nekalou soutěží soud považoval spíše za pravidlo než výjimku, „což plyne již z toho, že ve vztazích soutěžitelů porušení průmyslového práva jednoho soutěžitele druhým je také (vedle porušení konkrétního průmyslového práva) pravidelně porušením dobrých mravů soutěže“ a proto by rozdělení věci nebylo v souladu „s ekonomikou řízení i úpravou § 89 osř“. Soud se dále ve svém usnesení zabýval úpravou věcné příslušnosti soudů podle občanského soudního řádu a podle zákona o vymáhání práv průmyslového vlastnictví a dospěl k závěru, že podle „uplatnění zásad *lex posterior derogat priori* a *lex specialis derogat generali* nelze učinit jiný závěr, než že úprava § 9 odst. 3 písm. o) osř se stala obsoletní a po 1.1.2008[62] pro věci nově zahájené nepoužitelnou.“ Soud dále také poukazuje na to, že Zákon na vymáhání práv průmyslového vlastnictví stanoví pro dané spory v prvním stupni příslušný pouze a výlučně Městský soud v Praze a proto „nepřichází do úvahy postoupení věci jinému soudu z důvodu vhodnosti, …, neboť není zde jiného (věcně a) místně příslušného soudu k rozhodování daných věcí, jenž by také i mohl rozhodovat v prvním stupni v těchto věcech v senátě.“

4) Soudní řešení sporů podle Nařízení Brusel I

Poté, co po přijetí Amsterodamské smlouvy v roce 1997, která vstoupila v účinnost 1. května 1999, získalo Evropské společenství pravomoc přijmout právní úpravu na poli

[62] Den účinnosti § 6 a 8 Zákona o vymáhání PPV,

civilního práva procesního, bylo pro soudní řešení sporů ohledně práv k průmyslovému vlastnictví, ve kterých je přítomný cizí, zahraniční, prvek, přijato *Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (v této práci jako „Nařízení Brusel I.“).*

Nařízení Brusel I. je ve své podstatě „znovu-přijetím“ *Bruselské úmluvy o soudní příslušnosti a uznání a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních* z roku 1968 *(v této práci dále jako „Bruselská úmluva“).* Státy Evropského společenství převzali Bruselskou úmluvu s cílem zjednodušit formálnost postupů při vzájemném uznávání a výkonu rozsudků mezi členskými státy Evropského společenství. Ve své původní formě, v jaké byla Bruselská úmluva převzata, neposkytovala Evropskému soudnímu dvoru (v této práci jako „ESD“) žádnou pravomoc interpretovat její ustanovení. Až přijetím *Lucemburského protokolu o interpretaci Bruselské úmluvy* ze dne 1. září 1975 se ESD přiznala jeho pravomoc předběžného posouzení otázek týkajících se Bruselské úmluvy. Toto byl důležitý okamih, nakolik ESD v této oblasti vytvořil bohatou judikaturu, která se vesměs, až na malé výjimky, dá aplikovat rovněž na případy, které již vyvstali na základě Nařízení Brusel I.[63]

Na stejných principech, na jakých byla vystavěna Bruselská úmluva a potažmo Nařízení Brusel I., stojí i *Luganská úmluva o příslušnosti soudů a uznání a výkonu soudních rozhodnutí („Luganská úmluva“)* z roku 1988, která usiluje o posílení fungování trhu svých členských států – Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a Norska. Tyto krajiny jsou společně sdružené v Evropském sdružení volného obchodu (European Free Trade Association **EFTA**), které je součástí Evropského hospodářského prostoru (European Economic Area, **EEA**) a teda se účastní evropského svobodného trhu bez toho, aby byly reálně členskými státy Evropské unie. Výjimku tvoří Švýcarsko, které není členem EEA.

Luganská úmluva se tedy bude uplatňovat ve vzájemných vztazích mezi členskými státy Evropské unie, které se řídí ustanoveními Nařízení Brusel I. a signatářskými státy Luganské úmluvy, Bruselská úmluva do roku 2007 upravovala vzájemné vztahy mezi

[63]HARTLEY Trevor C., International Commercial Litigation, …, Jurisdiction under EC law, §2 Origin of the Brussels I Regulation, Cambridge University Press, 2009,

členskými státy uplatňujícími úpravu Nařízení Brusel I. a Dánskem, i pro něj se ale od roku 2007 stalo Nařízení Brusel I.závazným.[64]

a) Použitelnost Nařízení Brusel I. ve vztahu k třetím státům

Článek 2 Nařízení Brusel I. stanovuje obecné pravidlo, podle kterého osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, tak bez ohledu na svou státní příslušnost mohou být žalovanými u soudů tohoto členského státu a na osoby, které nejsou státními příslušníky státu, ve kterém mají své bydliště, se použijí pravidla pro určení příslušnosti, která se použijí pro jeho vlastní státní příslušníky. Nemá – li žalovaný bydliště na území některého členského státu, určuje se příslušnost soudů každého členského státu podle jeho vlastních právních předpisů, což v případě české republiky bude znamenat aplikaci *zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním*, to neplatí v případech, kdy se aplikuje výlučná příslušnost podle tohoto nařízení, nebo v případech prorogace.

Judikaturou ESD, zejména případy **Group Josi v. UGIC č. C-412/98** z roku 2000 a **Owusu v. Jackson č. C-281/02** z roku 2005, byla ale působnost Nařízení Brusel I. rozšířena z „intra-komunitární, kdy sporné strany mají bydliště či sídlo v různých státech“[65] i na případy, kdy žalobce nemá bydliště (sídlo) v žádném členském státě, nebo v případech, „kdy se jedná o vztahy mezi spornými stranami jediného smluvního státu a třetího státu“, nakolik nařízením vyžadovaná mezinárodní povaha sporu „nemusí nutně vyplývat ze zapojení několika smluvních států z důvodu merita sporu nebo bydliště sporných stran.“[66]

V případě sporu Owusu v. Jackson ESD potvrdil vyloučení aplikaci procesní námitky *forum non conviens*, bohatě využívanou zejména ve státech *common law*, a umožňující soudu „prohlásit, že není příslušným, a to z důvodu, že je z objektivního hlediska vhodnější, aby spor rozhodl soud jiného státu, taktéž příslušný ve věci, tedy soud, před nímž může být spor řádně projednán s ohledem na zájmy všech účastníků řízení a účel spravedlnosti,“[67] spod Nařízení Brusel I. Zde ESD argumentoval tím, že

[64] WIPO, Are there multilateral or regional systems dehtermining jurisdiction?, http://www.wipo.int/enforcement/en/faq/judiciary/faq02.html, dne 30.4.2012,
[65] PAUKNEROVÁ, M., Evropské mezinárodní právo soukromé, Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 169,
[66] PAUKNEROVÁ, M., Evropské mezinárodní právo soukromé, Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 171,
[67] PAUKNEROVÁ, M., Evropské mezinárodní právo soukromé, Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 172,

žalovaný je obecně lépe situovaný k výkonu své obhajoby u soudů v místě jeho bydliště, a při uplatnění této procesní námitky by nebyl schopen předpokládat, u jakého jiného soudu by mohl být žalovaným, a dále tím, že aplikace *forum non conveniens* v kontextu Bruselské úmluvy by ovlivnilo jednotnou aplikaci jejích pravidel určujících soudní příslušnost, nakolik tento princip je rozpoznáván pouze v omezeném množství smluvních států a cílem úmluvy je přesně stanovit společná pravidla a vyloučit tak odchylující se ustanovení národních právních úprav.[68]

Zvláštní případy tvoří skupina sporů týkajících se zemí, které nejsou smluvními nebo členskými státy Bruselské úmluvy ani Nařízení Brusel I., ale jsou členskými státy Luganské úmluvy. Zde platí pravidlo, že nařízení Brusel I. se použije ve sporech, kdy má žalovaný své bydliště ve státě, které je členským státem Nařízení Brusel I. a naopak, Luganská úmluva se použije v případech, kdy má žalovaný bydliště v státě Luganské úmluvy. Avšak, Luganská úmluva se použije i v případech, kdy je možné ji použít nezávisle na bydlišti žalovaného. Tohle nastane v případech, kdy se předpokládá použití ustanovení o výlučné příslušnosti soudu podle Luganské úmluvy, dále v případech umožňujících prorogaci a nakonec v případech litispendence.[69]

b) Příslušnost a pravomoc soudů

i) Nesrovnalosti v terminologii „příslušnost vs. pravomoc“

Zde je na začátek potřeba upozornit na nepřesnost překladu unijních předpisů do českého jazyka. V případech, kdy se v unijních dokumentech mluví o „příslušnosti“, se v běžné české terminologii má na mysli pojem „pravomoc“. Pravomocí se v českém právu rozumí oprávnění soudu rozhodovat, tj. jedná se o vymezení okruhu věcí, které soudy projednávají a rozhodují, příslušností soudů se naopak rozumí určení článku soustavy soudů, který je oprávněn v dané věci řízení provést, přičemž se rozlišuje příslušnost místní, funkční a věcná[70]. Tak např. podle ustanovení § 37 odstavec 1

[68] HARTLEY, T.C., International Commercial Litigation, Text, Cases and Materials on Private International Law, Cambridge university Press, 2009, str. 248 – 249,
[69] HARTLEY, T.C., International Commercial Litigation, Text, Cases and Materials on Private International Law, Cambridge university Press, 2009, str. 29 – 30,
[70] WINTEROVÁ, A. a kol.: Civilní právo procesní, 5. aktualizované vydání, Linde Praha a.s., Praha, 2008, str. 121n,

zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, je pravomoc českých soudů v majetkových sporech dána, je-li dána podle českých předpisů jejich příslušnost.[71]

Podle komplexního stanoviska Nejvyššího soudu České Republiky, ve kterém se vyjádřil k soudní praxi v oboru mezinárodního práva soukromého a procesního, dochází k vymezení pravomoci justičních orgánů vůči cizině dvojím způsobem: jednak českými právními předpisy, jimiž jsou vytyčeny meze tuzemské pravomoci justičních orgánů, které tvoří zároveň hranice tzv. mezinárodní pravomoci, na druhé straně dochází k tomu zároveň i nepřímým vymezením tzv. mezinárodní pravomoci nebo příslušnosti cizích orgánů. Tím jsou v poměru k České republice určeny (připuštěny) hranice jurisdikce justičních orgánů, a to s výslovným uvedením věcí, kde je cizí jurisdikce vyloučena.[72]

Touto problematikou se zabýval i Krajský soud v Českých Budějovicích v rozhodnutí **19 Co 1782/2004,** ze dne 19. srpna 2004, kdy posuzoval jako odvolací soud otázku pravomoci v kauze, v níž bylo řízení v první instanci zahájeno podáním žaloby po vstupu České republiky do Evropské unie a kde uvádí: „…pravomoc českých soudů je nutno posuzovat podle uvedeného nařízení (pozn.: Brusel I.), byť toto nařízení hovoří o „příslušnosti“ soudů. Obsahově však jde o posouzení pravomoci českých soudů podle uvedeného nařízení.“[73]

ii) Obecná mezinárodní příslušnost

Základní pravidlo pro stanovení příslušnosti obsahuje článek 2 odstavec 1 Nařízení Brusel I., podle kterého „nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“ Bydlištěm se v tomto případě rozumí jednak bydliště fyzických osob, jednak, podle článku 60 Nařízení Brusel I., v případě společností nebo jiných právnických osob nebo sdružení fyzických nebo právnických osob, i místo, kde má tato osoba své sídlo, ústředí nebo hlavní provozovnu.

---

[71] PAUKNEROVÁ, M., Evropské *mezinárodní právo soukromé*. Praha: C. H. Beck, 2008, marg.200,
[72] PAUKNEROVÁ, M., článek Evropské mezinárodní civilné procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo v České republice – vybrané otázky, uveřejněn v PrFo. – Právní fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s., rok 2006, číslo 4, strana 45 – 53 s odkazem na Sbírka soudních rozhodnutí ve věcech občanskoprávních R 26/1987, str. 487
[73] Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 19 Co 1782/2004 In Pauknerová, M. Evropské *mezinárodní právo soukromé*. Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 201

Nejvyšší soud České republiky judikoval ve věci spis. zn. **32 Cdo 1401/2011**, že na posouzení, že český soud není mezinárodně příslušný k projednání a rozhodnutí sporu s mezinárodním prvkem nestačí pouhý fakt, že žalovaný uvede, že má trvalé bydliště v cizině. Otázku bydliště podle článku 59 odstavec 1 Nařízení Brusel I. má rozhodovat soud, u kterého byl návrh podán podle svého vnitrostátního práva. S odvoláním se na znění § 85 odstavec 1 zákona 99/1963 Sb., občanský soudní řád, podle kterého je bydliště fyzické osoby pojímáno jako místo, v němž fyzická osoba bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale, výslovně počítá s možností, že fyzická osoba může mít i více než jedno bydliště a proto je soud povinen zjišťovat, zda má žalovaný takovéto bydliště i na území České republiky (ve formě přechodného nebo jiného bydliště) a nesmí se spokojit jen s tvrzením, že trvalé bydliště má mimo Českou republiku.

V některých taxativně vypočtených případech se ale místo obecné mezinárodní příslušnosti použije výlučná mezinárodní příslušnost a v dalších případech zvláštní mezinárodní příslušnost.

iii) Výlučná mezinárodní příslušnost

Pro některé druhy sporů o práva průmyslového vlastnictví bude platit výlučná příslušnost podle článku 22 Nařízení Brusel I. Tento článek vymezuje pět oblastí, u kterých se příslušnost dle bydliště, jak uvedeno v předchozí podkapitole, nepoužije. Jedná se o tyto oblasti:

- věcná práva k nemovitostem a nájem nemovitostí,
- otázky týkající se založení, nulity, zrušení společností a jiných forem právnických osob nebo platnosti usnesení jejich orgánů,
- otázky platnosti zápisů do veřejných rejstříků,
- otázky patentů, ochranných známek a průmyslových vzorů nebo jiných obdobných práv vyžadujících udělení nebo zápis a
- otázky výkonu rozhodnutí.

Výlučná příslušnost obecně znamená, že určité věci mohou projednávat jen a pouze určené soudy a rozhodnutí, které by vydal jiný než takto určený soud, soud jiného státu, nebude moci být uznáno.[74]

Uvedený článek 22 Nařízení Brusel I. má kogentní povahu, kterou lze odvodit z článku 25 tohoto nařízení, podle kterého jsou soudy členských států povinny bez návrhu prohlásit svou nepříslušnost v případech, kdy je u nich zahájeno řízení ve věci, v níž má na základě článku 22 výlučnou mezinárodní příslušnost soud jiného členského státu.

Podle článku 22 v souvislosti s článkem 25 Nařízení Brusel I. jsou pro spory ohledně práv průmyslového vlastnictví příslušné soudy toho členského státu, na jehož území bylo požádáno u udělení nebo zápis nebo kde byly uděleny nebo zapsány nebo platí za udělené nebo zapsané na základě právního aktu Společenství (EU) nebo mezinárodní smlouvy. V případě, že se ve sporu jedná o evropský patent, který byl udělen členskému státu, mají výlučnou pravomoc právě soudy tohoto členského státu, aniž by tím byla dotčena příslušnost Evropského patentového úřadu podle Úmluvy o udělování evropských patentů, podepsané v Mnichově dne 5. října 1973.

Zde je potřeba si uvědomit, že uvedené ustanovení se týká pouze těch práv duševního vlastnictví, pro vznik kterých se vyžaduje registrace nebo jiný obdobný způsob. Dále se ustanovení aplikuje pouze v případech, kdy k registraci nebo přiznání průmyslového práva dojde na území některého členského státu a dále, že se aplikuje pouze v případech sporů, které souvisejí s řízením ohledně této registrace nebo přiznání práva nebo jeho platnosti. Z toho vyplývá, že ustanovení o výlučné pravomoci se nepoužije v případě, že se ve sporu nejedná o právo vyžadující registraci, jeho registrace nebyla provedena v členském státě nebo předmětem řízení není otázka související s registrací takového práva průmyslového vlastnictví nebo s jeho platností.[75]

ESD se zabýval problematikou toho, kdy jsou podmínky pro výlučnou příslušnost podle Nařízení Brusel I. splněny, v případě **Duijnstee v. Goderbauer** č. 288/82. V případě šlo o spor mezi likvidátorem nizozemské společnosti a jejím bývalým

[74] PAUKNEROVÁ Monika, Evropské mezinárodní právo soukromé, Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 245;
[75] HARTLEY Trevor C., International Commercial Litigation, …"Special topics, § 1.1 EC Law, Cambridge University Press, 2009

ředitelem, který na své jméno registroval v různých státech Evropského společenství patenty, které vznikli jako výsledek činnosti společnosti. Tento bývalý ředitel byl zažalován likvidátorem u nizozemského soudu s cílem, aby patenty převedl na společnost. Před soudem vyvstala otázka příslušnosti nizozemského soudu, nakolik patenty byly registrovány u států, které byly signatáři Bruselské úmluvy a jejíž článek 16 odstavec 4 (později transformován do článku 22 odstavec 4 Nařízení Brusel I.) zbavoval nizozemské soudy jejich příslušnosti k řešení daného sporu. Evropský soud rozhodl, že v tomto případě se ustanovení o výlučné příslušnosti států, které panu Goderbaueru udělily patenty, nepoužije, nakolik jde o případ, kdy se nejedná přímo o spor ohledně otázek platnosti patentů ani o otázky zákonnosti jejich registrace v různých krajinách a výsledek sporu závisí výlučně na posouzení otázky, zda žalovaný nebo insolventní společnost jsou oprávněnými být majiteli patentů.

Soud také uvedl, že důvod pro zavedení výlučné příslušnosti členských států, v otázkách týkajících se platnosti nebo registrace patentů, které byly v těchto státech uděleny, je založen na faktu, že soudy těchto států jsou pro posouzení takových sporů nejlépe umístěny, jinými slovy, mají ke sporu „nejblíže“. Soud se dále odvolává na průvodní Jenardovu zprávu k Bruselské úmluvě[76], která uvádí, že na ostatní žaloby, včetně těch, na porušení patentů, se vztahují obecná pravidla úmluvy. Toto ustanovení tedy zavádí restriktivní výklad zmíněného článku 16 odstavec 4, potažmo i článku 22 odstavec 4 Nařízení Brusel I. Dané ustanovení se tedy uplatní pouze v případě, kdy samotným předmětem sporu je již konkrétně otázka registrace nebo platnosti patentu nebo jiného práva průmyslového vlastnictví, kterého platnost a účinnost jsou závislé na udělení jejich registrace.

Dále v případě **Gesellschaft fur Antriebstechnik mbH & Co. KG (GAT) v. Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs (LuK)** č. C – 4/03 se ESD zabýval otázkou, kdy je ve sporu možno vznést otázku ohledně registrace nebo platnosti konkrétního práva průmyslového vlastnictví. Soud zde rozhodl, že ustanovení článku 16 odstavec 4 ohledně výlučné příslušnosti se uplatní ve všech případech týkajících se

[76] JENARD P., *Report on jurisdiction and enforcement of judgments in civil and commercial matters* http://aei.pitt.edu/1465/1/commercial_report_jenard_C59_79.pdf, dne 29.4. 2012

otázky registrace nebo platnosti patentu, a to bez ohledu na to, zda tato otázka vyvstane jako hlavní předmět žaloby nebo jako námitka obhajoby.

V dalším případě **Roche Nederland v. Primus and Goldenberg** č. C – 539/03 ESD posuzoval otázku příslušnosti v případě, kdy na straně žalovaného stojí více subjektů. V daném případě žalovali dva američtí držitelé patentů osm evropských společností, každou se sídlem v jiném evropském státě, které patřili do stejné koncernové skupiny, kvůli porušení jejich evropského patentu, který jim byl udělen na základě Mnichovské úmluvy (viz kapitola č. 3.5.1 výše). Otázka, která byla soudnímu dvoru předložena, byla, zda je na základě současného článku 6 odstavec 1 Nařízení Brusel I. možné žalovat všechny subjekty na straně žalobce najednou, jedinou žalobou vznesenou u soudu jednoho z dotčených členských států (v tomto případě to bylo Nizozemsko, jako sídlo společnosti Roche Nederland). Soud rozhodl, že v případě, kdy byl udělen Evropský patent podle Mnichovské úmluvy, není možné použít ustanovení článku 6 odstavec 1 Bruselské úmluvy, ani kdyby byly jinak splněny předpoklady jeho použití. V tomto případě je podle ESD potřeba dát přednost ustanovením Mnichovské úmluvě, podle které se každý z patentů řídí státem, který mu poskytl registraci. Žalobce totiž neobdržel jeden souhrnný patent platný ve všech státech, ve kterých sídlí společnosti, které patent porušili, ale je pouze držitelem svazku samostatných patentů, přičemž každá ze společností skupiny Roche porušila jeden konkrétní patent registrovaný u státu, ve kterém má konkrétní společnost sídlo. Na tomto faktu nic nemění ani skutečnost, že společnosti jednali ve vzájemné shodě a obdobným způsobem. ESD judikoval, že nároky jsou úzce spojeny tak, aby bylo účelné je vyšetřit a rozhodnout o nich společně tak, aby se zabránilo vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí v oddělených řízeních tehdy, když jsou tyto nároky spojené stejnými okolnostmi právními a skutkovými. ESD nepovažoval otázku evropského patentu za takový případ právě z důvodu, že zde nedochází k shodě faktických okolností, nakolik se zde jedná o několik různých porušení patentových práv v různých státech a různými subjekty.

Tento rozsudek ESD byl ve velké míře kritizován zejména z důvodu, že popřel, že by jednotlivá práva vztahující se k evropskému patentu vycházely ze stejného právního prostředí a tudíž by nebyla splněna podmínka stejného právního základu sporu ve všech

případech a že vyvrací možnost použít doktrínu pavouka v síti[77] v otázkách evropského patentu. Na druhou stranu je ale potřeba zdůraznit, že Mnichovská patentová dohoda ponechává členským státům možnost upravit určité otázky odlišně od obecné úpravy obsažené v této úmluvě a proto nelze zcela zevšeobecnit patentovou úpravu evropských států. Toto rozhodnutí chrání především právní jistotu, v podobě otázky který se států bude příslušným rozhodovat spory vyplývající z otázek registrace nebo platnosti patentů, kterým registraci udělil, zároveň znemožňuje zneužití situace, kdy na jedné ze stran řízení může být zúčastněných více subjektů, aby tak nedocházelo k tzv. *forum shopping*, kdy si žalobce bude vybírat jeden z potencionálně příslušných soudů, a to podle osobních kritérií a zájmů. Rozhodnutí tak potažmo zamezuje zejména jevu známému jako „italské torpédo“, co je označením jevu, kdy jedna ze stran si vybírá z možných příslušných soudů soud státu, o kterém je obecně známo, že zde dochází k průtahům v řízení, je zde vysoká míra korupce, etc. Pojem vznikl jako reference k případu Gasser v. MISAT č. C – 116/2002[78]).

Podle rozhodnutí Evropského odvolacího osudu v Haagu ve věci **Bacardi v. Mad Bat** z roku 2007 by podle rozsudku ve věci Roche mělo být možné užít doktrínu *pavouka v sítí* ve sporech ohledně těch práv průmyslového vlastnictví, kterých právní úprava byla sjednocena evropskými nařízeními tak, jak je tomu v případech odrůdových práv, průmyslových vzorů, ochranné známky, atd., a to za předpokladu, že k sporu došlo v důsledku porušení těchto práv skupinou společností jednajících ve vzájemné shodě. V těchto případech by totiž mělo jít o porušení toho samého nadstátního práva průmyslového vlastnictví účinného v rámci celé Evropské unie a teda by měl být splněn jednak požadavek stejné faktické tak i stejné právní okolnosti sporu. Podle této úvahy, by použití doktríny *pavouka v síti* pro případy sporů ohledně patentů, přicházelo do úvahy v případě přijetí jednotné patentové úpravy pro celou EU.

[77] „spider in the web“; judikováno Evropským odvolacím soudem v Haagu ve věci EGP v. Boston Scientific ohledně použití čl. 6 odst 1 Bruselské úmluvy, která povolovala použití tohoto článku v případě, že na straně žalovaných stála koordinovaná skupina jednající na základě společného postupu na trhu,

[78] „Gasser v. MISAT č. C – 116/2002, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0116:EN:HTML, použito dne 9.6.2012,

iv) Zvláštní mezinárodní příslušnost

Zvláštní příslušnost je upravena v článku 5 Nařízení Brusel I., podle kterého osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována v sedmi různých případech:

- pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy,
- ve sporech týkajících se výživného,
- ve věcech týkajících se protiprávného jednání nebo jednání, které je postavené naroveň protiprávnímu jednání,
- u žaloby na náhradu škody, žalobu o uvedení do původního stavu vyvolanou jednáním, které je trestním činem,
- ve sporech vyplývajících z provozování pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny,
- ve sporech zakladatelů, členů správních rad trustů, oprávněných z trustu, který byl zřízen zákonem nebo písemným nebo písemně potvrzeným ústním právním úkonem a u
- sporů o zaplacení odměny za pomoc nebo záchranu nákladu nebo zboží.

V případech práv průmyslového vlastnictví půjde zejména o uplatnění bodu ad a), tedy o spory vyplývající ze smlouvy nebo z nároků ze smlouvy, a to ve formě licenčních smluv. Tento článek zároveň představuje jednu z mála výjimek, u kterých e Nařízení Brusel I. odklonilo od ustanovení Bruselské úmluvy.

Zde je důležité vymezit pojem „*spor vyplývající ze smlouvy*“. ESD se ve svém judikátu ve věci **Handte v. TMCS** č. C-26/91[79], ve kterém šlo o spor mezi výrobcem zboží a jeho druhým kupujícím, vyslovil, že článek 5 odstavec 1 Nařízení Brusel I. se nepoužije na takovýto případ postupného řetězení smluv. ESD totiž dovodil, že sporné ustanovení nelze vztahovat na situaci, kde neexistuje svobodně přijatý závazek jednoho účastníka vůči druhému. Ve vztahu k žalobě posledního kupujícího věci, která byla zakoupena od zprostředkujícího prodejce, proti výrobci o náhradu škody způsobené nezpůsobilostí této věci, uvedl, že neexistuje žádná smluvní vazba mezi posledním kupujícím a výrobcem, neboť tento výrobce se nezavázal k žádné povinnosti smluvní

[79] Rozhodnutí ESD Handte v. TMCS č. C-26/91, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61991CJ0026:EN:HTML, použito 25.5.2012,

povahy vůči nabyvateli. Navíc v případě řetězce mezinárodních smluv platí, že smluvní povinnosti účastníků mohou být u jednotlivých smluv odlišné. Práva vyplývající ze smlouvy, kterých se může poslední kupující domáhat vůči svému bezprostřednímu prodejci, nemusí být nutně totožná s právy, jež výrobce přiznal prvnímu kupujícímu. Mimo to jeden z cílů Bruselské úmluvy, kterým je posílení právní ochrany osob usazených ve Společenství, vyžaduje, aby pravidla soudní příslušnosti odchylující se od obecného pravidla v článku 2 byla vykládána způsobem umožňujícím každému řádně informovanému žalovanému důvodně předvídat, před jakým soudem odlišným od soudu státu, ve kterém je usazen, může být žalován.[80]

V rámci České republiky se k problematice týkající se soudní pravomoci a příslušnosti podle článku 5 Nařízení Brusel I. vyjádřil i Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí sp. zn. **3 Cmo 37/2006** ze dne 14. června 2006, ve kterém judikoval, že „jde – li o spor s mezinárodním prvkem, jehož oba účastníci mají bydliště (sídlo) na území členských států ES, a má být zkoumána příslušnost soudu podle oddílu 2 čl. 5 odst. 1 písm. a Nařízení Rady (ES) č. 44/2001, pak za rozhodný závazek, o nějž se jedná, je třeba považovat nikoli hlavní smluvní závazek (předmět smlouvy), ale konkrétní dlužníkovu povinnost, která je v daném případě nárokem uplatněným žalobou. Kritériem pro určení příslušnosti soudu je pak místo, kde takový závazek byl nebo měl být splněn.“[81] Vrchní soud totiž jako odvolací soud došel k závěru, že „pro danou věc je třeba vzít v úvahu, že předmětem sporu je závazek žalovaného zaplatit sjednané licenční poplatky, tedy nikoli … zkoumat příslušnost podle hlavního závazku ze smlouvy uzavřené mezi žalovaným a právním předchůdcem žalobce – tedy závazku poskytnout oprávnění žalovanému užívat ochrannou známku G. v Litvě.“[82]

ESD ve svém rozhodnutí **Handelskwekerij Bier B.V. v Mines de Potasse d`Alsace S.A.** z roku 1978 se vyjádřil, že pojem „místo, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“ podle článku 5 odstavec 3 Nařízení Brusel I. pokrývá oba možné

[80] VALDHANS J., Právní úprava mimosmluvních závazků s mezinárodním prvkem, str. 29-30, Praha, C.H. Beck, 2012,

[81] HORÁČEK R., MACEK J., BISKUPOVÁ E., Sbírka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví v letech 2007 – 2010, II. díl, Praha, C.H.Beck, 2011, str. 127 – 129,

[82] Usnesení Vrchního soudu v praze sp. Zn. 3 Cmo 37/2006 ze dne 14.6. 2006; HORÁČEK R., MACEK J., BISKUPOVÁ E., Sbírka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví v letech 2007 – 2010, II. díl, Praha, C.H.Beck, 2011, str. 127 – 129,

případy: (1) místo, kde se škoda stala a také (2) místo, kde došlo k události způsobující škodu.

Ve svém dalším rozhodnutí z roku 1995 ve věci **Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd. v Presse Alliance S.A.** č. C – 68/93 tuto problematiku ESD dále rozvinul tím, že určil rozsah náhrady škody, která může být poskytnuta v případě, že víc soudů je příslušných podle standardů stanovených v případě Mines de Potasse tak, že soud v místě, kde došlo ke škodě je oprávněn přisoudit kompenzaci škody utrpěné žalující stranou pouze v rámci své vlastní krajiny, kdežto v případě, kdy je žaloba podána u soudu v místě žalovaného, tak tyto soudy jsou oprávněny udělit náhradu škody ve větším rozsahu a nejsou limitovány k výši, která byla utrpěna/způsobena na jejich území.[83]

v) Přezkum mezinárodní příslušnosti

Podle Nařízení Brusel I. se soud členského státu prohlásí za nepříslušný a to i bez návrhu, pokud je u něj zahájeno řízení ve věci, v níž má mít podle článku 22 výlučnou příslušnost soud jiného členského státu. Dále se prohlásí za nepříslušný i v případě, že žalovaný, který má bydliště na území jednoho členského státu a je žalován před soudem jiného členského státu, k tomuto soudu nedostaví, toto se neuplatní v případě, že příslušnost tohoto soudu vyplývá z tohoto nařízení.

Soud je povinen řízení přerušit do té doby, než je prokázáno, že žalovaný mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu před nařízeným jednáním.

K otázce přezkumu mezinárodní příslušnosti se vyjádřil i Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí spis. zn. **29 Nd 336/2007** ze dne 23. září 2008[84], ve kterém uvedl, že v režimu Nařízení Brusel I. platí, že „soud nemůže (s výjimkou věcí uvedených v článku 22 nařízení) přezkoumávat svoji mezinárodní příslušnost (pravomoc) a místní příslušnost dříve, než doručí žalobu žalovanému a umožní mu, aby se k ní vyjádřil. Příslušnost procesního soudu totiž může být založena postupem podle článku 24

[83] WIPO, The Role of Private International Law and Alternative Dispute Resolution, marg. 293, http://www.wipo.int/copyright/en/ecommerce/ip_survey/chap4.html, dne 30.4.2012,
[84] 29 Nd 336/2007, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí pod číslem 14/2009, dostupné na http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/28BF3D893506B801C125798300598D7A?openDocument&Highlight=0,, citováno dne 10.5.2012,

nařízení, tj. tím, že se žalovaný vyjádří k žalobě, aniž by nejpozději současně s tímto vyjádřením vznesl námitku nedostatku příslušnosti procesního soudu.“

c) Předběžná a zajišťovací opatření

O předběžných a zajišťovacích opatřeních pojednává Nařízení Brusel I. ve svém článku 31, kde stanoví, že ty „předběžná nebo zajišťovací opatření, která jsou upravena právem jednoho členského státu, je možné u soudů tohoto státu navrhnout i tehdy, kdy je pro rozhodnutí ve věci samé příslušný na základě tohoto nařízení soud jiného členského státu.“[85]

Toto ustanovení tedy povoluje soudu, který jinak není příslušným k rozhodování samotného sporu, aby v případě potřeby provedl předběžné nebo zajišťovací opatření, které je podle svého vnitrostátního práva oprávněn provést. Předběžné nebo zajišťovací opatření přitom může být provedené kdykoliv během řízení nebo i před jeho zahájením a soudu přísluší tato jeho příslušnost i v případě, že samotný spor je vyňat z rozhodovací pravomoci soudů a je rozhodován v rámci alternativního řešení sporů.

„Podle názoru ESD musí mezi předmětem takového předběžného opatření a příslušností povolaného soudu existovat reálné spojení. “: v daném případě, ve věci Van Uden Maritime BV jednající jako **Van Uden Africa Line v. Kommanditgessellschaft in Firma Deco-Line and Another, SbSD**, č. C-391/95, se jednalo o žádost o nařízení předběžného opatření podanou u soudu, avšak vlastní kauza byla rozhodována v rozhodčím řízení s vyloučením obecného soudu [86].

Podle názoru generálního advokáta **Pedra Cruz Villalóna** uveřejněném v stanovisku k věci **C-616/10**, je možné, aby soud členského státu, který je podle předpokladu nepříslušný k rozhodování o meritu sporu, se prohlásil za příslušný k vydání předběžného opatření, ale pouze za podmínky, „že toto opatření vyvolává účinky na území uvedeného členského státu a může v něm být vykonáno“[87].

---

[85] Nařízení Brusel I.,

[86] PAUKNEROVÁ M., Evropské mezinárodní právo soukromé, nařízení Rady (ES) č. 44/2001 (tzv. Nařízení Brusel I), marg. 271, C.H. Beck, 2008,

[87] Stanovisko generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna přednesené dne 29. Března 2012 ve věci C – 616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané Rechtbank`s – Gravenhage (Nizozemsko), dostupné na

Dále je důležité zmínit, že i soud, který je příslušný k rozhodování sporu podle článků 2 a článků 5 až 24 Nařízení Brusel I., je rovněž oprávněn, podle potřeby, provést nebo nařídit provedení jakéhokoliv předběžného nebo zajišťovacího opatření.[88] „Předběžná opatření musejí především spadat do působnosti Nařízení Brusel I. , které je omezeno na občanské a obchodní věci, přičemž tato přináležitost musí být určena nikoliv, s ohledem na rozmanitost uvedených opatření v různých členských státech, jejich vlastní povahou, ale povahou práv, jejichž ochranu zajišťují.“[89] Podle ustálené judikatury ESD a podle povahy a účelu předběžných nebo zajišťujících opatření vyplývá, že tyto opatření jsou a musí být časově ohraničené, prozatímní, „to znamená, že musejí být určena k zachování skutkové nebo právní situace za účelem ochrany práv, jejichž uznání je krom toho požadováno u soudu rozhodujícího ve věci samé.“ ESD dále zdůraznil, „že soud, který má vydat takové opatření, musí jednat se zvláštní obezřetností a důkladnou znalostí konkrétních okolností, za nichž má opatření vyvolat své účinky, což znamená, že musí své povolení časově omezit a v širší míře své povolení podmínit všemi skutečnostmi, které zaručují [jeho] prozatimní nebo zajišťující charakter a to obvykle do vydání rozhodnutí ve věci samé[90].

Výklad obou judikovaných podmínek předběžných opatření; časové omezenosti a skutečné souvislosti, však ještě nebyl ESD upřesněn ve vztahu k případům práv duševního vlastnictví.[91]

---

http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=121154&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&cid=286399, citované dne 21.4.2012,

[88] FAWCETT J.J., TORREMANS P., Intellectual Property and Private International Law, 2. vydání, New York, Oxford University Press Inc., 2011, str. 237,

[89] Stanovisko generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna přednesené dne 29. Března 2012 ve věci C – 616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané Rechtbank`s – Gravenhage (Nizozemsko), dostupné na http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=121154&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&cid=286399, citované dne 21.4.2012,

[90] Stanovisko generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna přednesené dne 29. Března 2012 ve věci C – 616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané Rechtbank`s – Gravenhage (Nizozemsko), dostupné na http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=121154&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&cid=286399, citované dne 21.4.2012,

[91] Stanovisko generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna přednesené dne 29. Března 2012 ve věci C – 616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané Rechtbank`s – Gravenhage (Nizozemsko),

Institut předběžného opatření se uplatní zejména v případech, kdy

- hrozí poškození subjektivního práva nebo v případech,
- kdy otázka platnosti subjektivního práva (napr. patentu) byla vznesena jako obrana proti tvrzenému porušení práva (patentu) registrovaného v jiném členském státě (jak tomu bylo např. v případě GAT v. LuK, rozebranému výše v kapitole č. 4.1.3) a nakonec posledním případem použití předběžných opatření jsou
    - *„místní závěrečná řízení“*[92]. V případě **Fort Dodge**, Odvolací soud uvedl, že nakolik nizozemské soudy postrádají příslušnost k závěrečným řízením ohledně případů porušení, tak rovněž postrádají i příslušnost k provedení předběžných opatření ve vztahu k těmto případům porušení. Podle případu **Van Uden** však provedení předběžných opatření nizozemským soudem může být chápané jako předběžné opatření na podporu britského řízení pro porušení, protože zde je možnost takového řízení podle britského práva.

Předběžné nebo zajišťující opatření může být nařízeno formou prozatímního soudního příkazu nebo formou prozatímního soudního platebního rozkazu.

5) Úprava *de lege ferenda*: CLIP pravidla

CLIP[93] je skupina akademiků z oblasti práva duševního vlastnictví a mezinárodního práva soukromého, založena v roce 2004 a působící v rámci institutu Max-Planckovi společnosti, a které činnost spočívá v pravidelních střetnutích a vedení diskuze o záležitostech práva duševního vlastnictví, mezinárodního práva soukromého a jurisdikce. Za tímto cílem vypracovala skupina soubor principů ohledně kolizních právních norem v rámci práva duševního vlastnictví a snaží se poskytovat nezávislé rady evropským a národním zákonodárcům.

Jedním z hlavních počinů této skupiny bylo vypracování práce *Návrhy na změnu úpravy výlučné mezinárodní příslušnosti a přeshraniční porušení práv duševního*

---

dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010CC0616:CS:HTML, citované dne 21.4.2012,

[92] Local final proceedings,

[93] Conflicts in Law in Intellectual Property, oficiáln stránka http://www.cl-ip.eu/en/pub/home.cfm,

vlastnictví (patentů) podle Nařízení Brusel I.[94], kterého cílem bylo poskytnout příspěvek pro připravovanou zprávu Komise ohledně praxe používání Nařízení Brusel I. a k předložení návrhů k jeho novelizaci. Hlavním předmětem návrhu bylo rozebrání situace, která v oblasti práva duševního vlastnictví nastala po rozhodnutích ESD ve věcech dvojice GAT – Roche, která zde byla v širokém rozsahu kritizována z důvodu oslabení postavení držitelů práv a tím pádem za rozpor s cílem zavedení opravdové evropské soudní oblasti.[95]

V listopadu 2011 byl na konferenci CLIP v Berlíně představen *Závěrečný text principů (Final Text of Principles)*. Tento text byl ještě po konferenci upraven a nahrazen *Finálním textem (Final Text)*[96]z 1. prosince 2011 („**Principy**“).[97] Hlavním znakem Principů je, že vycházejí ze stávající evropské úpravy – Nařízení Brusel I., Řím I. a Řím II., nechávají v působnosti jejich zásady teritoriality a *lex loci protectionis*, snaží se je ale přizpůsobit potřebám informační společnosti, internetu a to tím, že stranám ponechávají širokou autonomii, která je zásadně ohraničena až samostatným konceptem a smyslem práva duševního vlastnictví, dokonce v určitých případech umožňují i odklonění se i od těchto zmíněných zásad a to v případech, kdy by hrozilo, že jejich důsledným užitím by došlo k soudním obstrukcím.[98]

Podle části první Principů jsou tyto principy odrazem obecných principů mezinárodního práva soukromého ve vztahu k právům duševního vlastnictví a jsou určeny k interpretaci a doplnění mezinárodního a domácího práva včetně práva regionálních organizací pro ekonomickou integraci a můžou sloužit jako model pro národní, regionální a mezinárodních zákonodárce, pro rozhodce v rozhodčích

---

[94] Excluxive jurisdiction and cross border IP (patent) infringement suggestions for amendment of the Brussels I regulation, CLIP European Max-Planck Group for Conflicts of Laws in Intellectual Property, ze dne 20.12.2006, dostupné na http://www.ip.mpg.de/shared/data/pdf/clip_brussels_i_dec_06_final4.pdf, použito dne 10.6.2012,

[95] BUONO, G., CLIP papers on Intellectual Property in Brussels I and Rome I Regulations z 7.2.2007, dostupné na http://conflictoflaws.net/2007/clip-papers-on-intellectual-property-in-brussels-i-and-rome-i-regulations/, použito dne 10.6.2012,

[96] Principles on Conflict of Laws in Intellectual Property; Fianl Text, European Max Planck Group on Conflict of Laws in Intellectual Porperty (CLIP), 1.12.2011, http://www.cl-ip.eu/files/pdf2/FinalText-1_December2011.pdf, použito 10.6.2012,

[97] Principles in Conflict of Laws in Intellectual Property, ze dne 4.4.2012, http://www.cl-ip.eu/en/pub/home.cfm, použito 10.6.2012,

[98] KUR, A., The CLIP Principles – Summary of the project,ca 2012, http://www.globalcoe-waseda-law-commerce.org/activity/pdf/29/22.pdf, použito dne 10.6.2012,

řízeních a také pro konkrétní smluví strany při úpravě jejich smluvních nebo mimosmluvních závazků.

Dále je zde stanovena jeho věcná působnost, podle které jsou Principy určen jen pro spory s mezinárodním prvkem, pro které se použijí pravidla o mezinárodní příslušnosti, aplikace právních norem a vynutitelnost cizích soudních rozhodnutí. Situace, ve kterých se jedná jen o čistě vnitrostátní spory, jsou z jeho působnosti výslovně vyloučeny.

Text dále určuje, že se použije pouze na civilní věci související s právem duševního vlastnictví, přičemž uvádí demonstrativní výčet složek práva duševního vlastnictví: autorské právo, práva související s právem autorským, patenty, obchodní známky, průmyslové vzory a obdobná výhradní práva a *mutatis mutandis* se aplikuje i na případy (1) ochrany nezveřejněných informací a geografických označení nebo obdobných forem ochrany, (2) nemalé soutěže vzniklé v důsledku porušení PDV a nakonec (3) v případech nároků vyplývajících z neoprávněných tvrzení o poškození PDV.

Ohledně mezinárodní příslušnosti Principy, stejně jako Nařízení Brusel I., stanoví, že podle obecné mezinárodní příslušnosti může být osoba žalována u soudu státu, ve kterém má své bydliště. Zvláštní mezinárodní příslušnost se má použít v případech věcí vyplývajících ze smluv, kdy osoba může být žalována také v místě, (1) kde mělo dojít k plnění podle smlouvy, (2) v státě, do kterého je převáděno právo průmyslového vlastnictví nebo do kterého je udělována licence k užívání daného práva na základě licenční smlouvy. Při sporech z porušení práva průmyslového vlastnictví má mít zásadně zvláštní mezinárodní příslušnost i soud státu, ve kterém k porušení dojde nebo může dojít, pokud toto porušení důvodně nelze považovat za činnost namířenou proti takému státu nebo žalovaný zde nevykonal podstatnou část své činnosti, což má význam zejména ve vztahu porušení PPV pomocí internetu, kdy může dojít k porušení chráněného práva ve více zemích a toto pravidlo je převzato ze *Společného doporučení WIPO týkajícího se ustanovení o ochraně známek a jiných práv na označení na internetu.*[99] Pravomoc

[99]WIPO, Join Recommendation (Publication 845), http://www.wipo.int/about-ip/en/development_iplaw/pub845.htm,

takto příslušného soudu je ale omezena pouze na jeho území, pokud se nejedná o případy, kdy k porušení došlo v důsledku použití „všudypřítomných“ médií, jako je internet, kdy mají soudy pravomoc rozhodovat i cizí, zahraniční porušení, pokud činnost porušující práva průmyslového vlastnictví nemá podstatný důsledek ve státě, ve kterém se nachází obecný soud žalovaného, a pokud žalovaný podstatně konal ve státě, kde se příslušný soud nachází, nebo zde došlo k podstatné škodě vzniklé z porušení práva průmyslového vlastnictví.¨

Žalovaný, stejně, jak je tomu podle Nařízení Brusel I., může být souzen mimo svůj obecný soud i v případě, kdy je žalovaných více osob jako společenství žalovaných a jeden ze žalovaných má v státě příslušného soudu své bydliště. Jednotlivá řízení mohou být spojena v případě, kdy pojednávají o stejných faktických a právních otázkách, na rozdíl od judikatury ESD[100] ale Principy považují za stejnou právní otázku i případ, kdy je konkrétní chráněné právo průmyslového vlastnictví formálně rozdělené, jak je tomu např. u evropského patentu.

V důsledku důrazu, který Principy kladou na autonomii vůli stran, je umožněna prorogace pro určení příslušnosti soudu, která se ale nemůže uplatnit v případě, že jiný soud má mít výlučnou příslušnost.

Ohledně výlučné příslušnosti stanoví Principy stejné pravidlo jak Nařízení Brusel I., na rozdíl ale od judikatury ESD[101], se toto pravidlo nepoužije, pokud otázka vyvstane z jiného důvodu, než je hlavní žaloba nebo protižaloba. Právní důsledek takového rozhodnutí tedy nebude ovlivňovat otázku platnosti nebo registrace práva průmyslového vlastnictví vůči třetím osobám a bude závazné jen stranám sporu.[102]

Principy se dále zaobírají otázkou souběžných řízení, kdy mezi stejnými stranami jedná o stejné věci více soudů. V těchto případech musí soudy, které řízení zahájili později tyto řízení zastavit, výjimkou z tohoto pravidla je, když soud u

[100] Rozhodnutí Roche,
[101] Rozhdonutí GAT v. LuK,
[102] Stejný princip se snaží prosadit i obdobné projekty, jakým je CLIP – a to ALI v USA a Waseda Global COE v Azii,

kterého bylo řízení zahájeno později má ve věci výlučnou příslušnost nebo když je zřejmé, že rozhodnutí soudu, u kterého bylo řízení zahájeno jako u prvního, nebude Principy uznané, tedy tehdy, když je evidentní, že soud není příslušný. Dalšími důvody pro zastavení řízení může být (1) průtahy v soudním řízení, (2) pokud se soud rozhodne nezaobírat se žalobním návrhem. Tyto pravidla byla Principy ustanovena zejména s ohledem na fenomén „italského torpéda“.

6. Závěr

Evropské mezinárodní právo soukromé s bližším zaměřením na právo průmyslového vlastnictví, jako součást práva duševního vlastnictví, je na úrovni evropského unijního práva upravováno zejména trojicí nařízení: Řím I. a Řím II., obsahující kolizní normy, a pak Brusel I, upravující procesní stránku jejich ochrany, pokud jde o otázky soudní pravomoci a příslušnosti a uznání a výkon rozhodnutí.

Hmotněprávní unifikující úroveň je zavedena u většiny práv průmyslového vlastnictví, ta nejdůležitější složka, patenty, ale prozatím unifikující úpravu postrádá a vývoj otázky zavedení jednotného systému udělování unijního patentu s vlastním soudním systémem zůstává ostře sledovaným, nakolik jeho absence představuje značné hospodářské problémy, až ztráty, zejména malých a středních podnikatelů a ochromuje konkurenceschopnost evropského hospodářství ve vztahu k azijské ekonomice nebo ekonomice Spojených států amerických.

Judikatura ESD se dotkla již řady otázek souvisejících s ochranou a vymahatelností těchto práv, některé otázky zůstávají zatím neřešené, případně až praxe ukáže, zda se z judikátů z jiných oblastí stanou obecná pravidla aplikovatelné na všechny právní oblasti.

Významným může být také sledování činnosti projektu CLIP, kterého vypracované Principy pro ochranu práv duševního vlastnictví, které mají v průběhu léta 2012 vyjet knižně spolu s poznámkami a komentáři evropských odborníků na danou problematiku, nabízejí zajímavé doplnění úpravy podle Nařízení Brusel I. i alternativu vůči rozhodování ESD, které v některých případech může způsobovat nepřiměřené komplikace právě pro držitele práv průmyslového vlastnictví bránících

se jejich porušování a paradoxně tak brzdit vývoj a ochranu průmyslového vlastnictví.

Nezanedbatelnou není také otázka dalšího vývoje boje proti padělatelství a pirátství práv duševního vlastnictví a s tím související právní úprava prostředí internetu.

Seznam zkratek

CLIP – Conflicts of Laws in Intellestual Property,

EHS – Evropské hospodářské sdružení,

ESD – Evropský soudní dvůr,

EU – Evropská unie

Nařízení Brusel I. – Nařízení Rady (ES) č. 44/2001ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

Nařízení Řím I. – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)

Nařízení Řím II - nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II)

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj,

OSN – Organizace spojených národů,

WIPO – World Intellectual Property Organisation, Mezinárodní organizace pro duševní vlastnictví,

WTO – World Trade Organisation, Mezinárodní organizace obchodu

Seznam literatury a pramenů

Učebnice

1. COLSTON Catherine, GALLOWAY Jonathan, Modern Intellectual Property Law, 3. vydání, Routledge, 2010,
2. DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, Linde Praha, a.s., Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2004,
3. FAWCETT J.J., TORREMANS P., Intellectual Property and Private International Law, 2. vydání, New York, Oxford University Press Inc., 2011,
4. HÁK J., Mezinárodní ochrana průmyslových práv, zveřejněné v Aplikované právo 2/2005, str. 9 – 35,
5. HARTLEY Trevor C., International Commercial Litigation, …, Jurisdiction under EC law, Cambridge University Press, 2009,
6. HORÁČEK, ČADA, HAJN, Práva k průmyslovému vlastnictví, 1. Vydání, r. 2005, CHBeck, Praha,
7. HORÁČEK R., MACEK J., BISKUPOVÁ E., Sbírka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví v letech 2007 – 2010, II. díl, Praha, C.H.Beck, 2011, str. 127 – 129,
8. JAKL, L., Právní ochrana duševního vlastnictví, Metropolitní univerzita Praha, 2011, 3.1.2 Mezinárodní právo přednosti – priorita,
9. PAUKNEROVÁ, M., Evropské mezinárodní právo soukromé, Praha: C. H. Beck, 2008,
10. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., Občanské právo hmotné 1, 5. vydání, Právo soukromé, §1 Základní zásady soukromého práva, str. 47, Praha, Wolters Kluwer Česká republika, 2009,
11. TELEC, I., TůMA, P., Přehled práva duševního vlastnictví 2, Česká právní ochrana, Doplněk,v Brně, 2006, vydání 1,
12. VALDHANS J., Právní úprava mimosmluvních závazků s mezinárodním prvkem, str. 29-30, Praha, C.H. Beck, 2012,
13. WINTEROVÁ, A. a kol.: Civilní právo procesní, 5. aktualizované vydání, Linde Praha a.s., Praha, 2008,

Články

14. BOSCHIERO N., Intellectual Property in the light of the European conflict of laws, ze dne 10.-12.4.2008, dostupné na http://www.ialsnet.org/meetings/business/BoschieroNerina-Italy.pdf
15. BUONO, G., CLIP papers on Intellectual Property in Brussels I and Rome I Regulations z 7.2.2007, dostupné na http://conflictoflaws.net/2007/clip-papers-on-intellectual-property-in-brussels-i-and-rome-i-regulations/,

16. JENARD P., Report on jurisdiction and enforcement of judgments in civil and commercial matters http://aei.pitt.edu/1465/1/commercial_report_jenard_C59_79.pdf,
17. JENERÁL E., K dosavadnímu vývoji jednotného evropského patentového systému, článek publikovaný v Průmyslovém vlastnictví, vydávaném Úřadem průmyslového vlastnictví, ročník 20, č. 3/2010, str. 110 – 115,
18. KUR, A., The CLIP Principles – Summary of the project,ca 2012, http://www.globalcoe-waseda-law-commerce.org/activity/pdf/29/22.pdf,
19. PAUKNEROVÁ, M., článek Evropské mezinárodní civilné procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo v České republice – vybrané otázky, uveřejněn v PrFo. – Právní fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s., rok 2006, číslo 4, strana 45 – 53 s odkazem na Sbírka soudních rozhodnutí ve věcech občanskoprávních R 26/1987, str. 487,
20. TELEC, I. Právo duševního vlastnictví. Vymahatelnost práva. Verze 1.1, 2007, dostupné na http://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js07/3228815/pdv/pdf/prednaska2.pdf,
21. T´ÝČ., V., Mezinárodní aspekty ochrany průmyslových a autorských práv (citováno dne 11.4.2012), dostupné na http://is.muni.cz/el/1422/podzim2008/MVV796K/Dusevni-1-uvod.txt?fakulta=1422;obdobi=4363;kod=MVV796K,

PRÁVNÍ PŘEDPISY

1. Důvodová zpráva k návrhu zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, Identifikační číslo ASPI: LIT25763CZ, ze dne 8.9.2005, plný název pramene: PSP – Poslanecká sněmovna Parlamentu,
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17.6 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), Úřední věstník Evropské unie I.177/6, ze dne 4.7.2008, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:177:0006:0016:CS:PDF,
3. Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) š. 864/2007 ze dne 11.7.2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II), Úřední věstník I.199, ze dne 31.7.2007, S. 0040 – 0049, dostupné na http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007R0864:CS:HTML,
5. Evropská komise, návrh Nařízení Rady, kterým se zavád spolupráce v obalsti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu, ze dne 13.4.2011, KOM (2011) 216 2011/0094, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0216:FIN:CS:PDF,
6. Rada EU, Rozhodnutí Rady ze dne 10.3.2011, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové úpravy (2011/167/EU), http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:076:0053:0055:CS:PDF
7. Nařízení Komise (ES) č. 1891/2004 ze dne 21.10.2004, kterým se stanoví provádějící pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003…, Úřední Věstník Evropské unie, I.

328/16, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:328:0016:0049:CS:PDF,
8. Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, která se týká trestních opatření k prosazování práv duševního vlastnictví (SEC(2005)848)/*KOM/2005/0276 – COD 2005/0127*/ ze dne 12.7.2005, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52005PC0276(01):CS:HTML,
9. Nařízení Rady 94/3286/ES o komunitárních postupech ve společné obchodní politice k výkonu mezinárodních obchodních pravidel,
10. Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22. července 2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušil
11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví
12. Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o prosazování práv duševního vlastnictví,
13. Zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví,
14. Zákon č. 99/1963, Sb., občanský soudní řád,
15. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, a o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon),
16. Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví,
17. Zákonem č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví,
18. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů,
19. Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele,
20. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách,
21. Zákon č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví,

JUDIKATURA

1. Vrchní soud v Praze, 3 Cmo 37/2006,
2. Vrchní soud usnesení spis. zn. 3 Cmo 343/2008
3. Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 19 Co 1782/2004 In Pauknerová, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. Praha: C. H. Beck, 2008, marg. 201,
4. Nejvyšší soud ČR, rozhodnutí spis. zn. 32 Cdo 1401/2011,
5. Nejvyšší soud ČR, rozhodnutí spis. zn. 29 Nd 336/2007,
6. Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 37/2006 ze dne 14.6. 2006; HORÁČEK R., MACEK J., BISKUPOVÁ E., Sbírka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví v letech 2007 – 2010, II. díl, Praha, C.H.Beck, 2011, str. 127 – 129,

7. Stanovisko generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna přednesené dne 29. Března 2012 ve věci C – 616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané Rechtbank`s – Gravenhage (Nizozemsko), dostupné na http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=121154&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&cid=286399
8. 29 Nd 336/2007, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí pod číslem 14/2009, dostupné na http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/28BF3D893506B801C125798300598D7A?openDocument&Highlight=0,,
9. Group Josi v. UGIC č. C-412/98,
10. Owusu v. Jackson č. C-281/02,
11. Duijnstee v. Goderbauer č. 288/82,
12. Gesellschaft fur Antriebstechnik mbH & Co. KG (GAT) v. Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs (LuK) č. C – 4/03,
13. Roche Nederland v. Primus and Goldenberg č. C – 539/03,
14. Gasser v. MISAT č. C – 116/2002,
15. Bacardi v. Mad Bat, 2007,
16. Handte v. TMCS č. C-26/91,
17. Handelskwekerij Bier B.V. v Mines de Potasse d`Alsace S.A,
18. Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd. v Presse Alliance S.A. č. C – 68/93,
19. Van Uden Africa Line v. Kommanditgessellschaft in Firma Deco-Line and Another, SbSD, č. C-391/95

DOKUMENTY INTERNETOVÉ ZDROJE

20. 12 projektů pro jednotný trh v roku 2012: společně pro nový růst, IP /11/469, ze dne 13.4.2011, dostupné na http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/469&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en,
21. Conflicts in Law in Intellectual Property, oficiáln stránka http://www.cl-ip.eu/en/pub/home.cfm,
22. Evropská komise, Statistics of costums detentions recorded at the external borders of the EU, za rok 2010, http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htmOECD, Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products: and update, listopad 2009, http://www.oecd.org/dataoecd/57/27/44088872.pdfSdělení Komise Evropskému parlamentu …,Rada EU, ze dne 30.5.2011 (07.06) 10667/11 http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/evropska-unie-a-autorske-pravo/IPR.PDF

23. Evropská Komise, Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, Zlepšení patentového systému v Evropě, ze dne 3.4.2007, KOM(2007) 165 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0165:FIN:CS:PDF,
24. Evropská komise, EU trade, European Commision officially referred ACTA to the european Court of Justice, 11. 5. 2012, http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=799MEMO/11/240, Commission proposes unitary patent protection in 25 Member States – Frequently asked questions, podotázka What is the aim of today's proposals?, 13.4.2011, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Duševné vlastníctvo, http://www.economy.gov.sk/dusevne-vlastnictvo-trips-6618/128303s,
25. EurActiv, Itálie a Španělsko žalují EU kvůli společnému patentu, 9.3.2011, http://www.euractiv.cz/podnikani-a-
26. zamestnanost/clanek/italie-a-spanelsko-zaluji-eu-kvuli-jednotne-patentove-ochrane-008830,
27. Europa, Přehledy právních předpisů, Zboží porušující práva duševního vlastnictví, 4.5.2007,
28. http://europa.eu/legislation_summaries/customs/l11018c_cs.htm,
29. Europa přehledy právních předpisů, Zlepšení patentového systému v Evropě, ze dne 22.6.2007, http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/businesses/intellectual_property/l24120b_cs.htmHospodářská komora ČR (HK ČR), Stav evropské legislativy v oblasti ochrany duševního vlastnictví, ze dne 20.2.2009, dostupné na stránce http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/stav-evropske-legislativy-vlastnictvi/1000520/51561/,
30. Euroskop, Vnitřní trh v prosinci 2011, ze dne 9.1.2012, dostupné na http://www.euroskop.cz/8449/20150/clanek/vnitrni-trh-v-prosinci-2011/,,
31. Excluxive jurisdiction and cross border IP (patent) infringement suggestions for amendment of the Brussels I regulation, CLIP European Max-Planck Group for Conflicts of Laws in Intellectual Property, ze dne 20.12.2006, dostupné na http://www.ip.mpg.de/shared/data/pdf/clip_brussels_i_dec_06_final4.pdf,
32. Principles on Conflict of Laws in Intellectual Property; Fianl Text, European Max Planck Group on Conflict of Laws in Intellectual Porperty (CLIP), 1.12.2011, http://www.cl-ip.eu/files/pdf2/FinalText-1_December2011.pdf,
33. Principles in Conflict of Laws in Intellectual Property, ze dne 4.4.2012, http://www.cl-ip.eu/en/pub/home.cfmSoudní dvůr Evropské unie, Tisková zpráva č. 17/11, posudek 1ú09, 8.3.2011, Návrh dohody o vytvoření Soudu pro evropské patenty a patenty Společenství není slučitelný s právem EU, http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-03/cp110017cs.pdf
34. Unitary Patent/EU Patent; Main feature sof the unified patent litigation systém, Evropský patentový úřad, ze dne 16.5.2012, dostupné na http://www.epo.org/law-practice/legislative-initiatives/eu-patent.html,
35. Úřad průmyslového vlastnictví,Nejčastější dotazy (FAQ), 1.12.2011, http://www.upv.cz/cs/upv/nejcastejsi-dotazy-(faq).html,

36. WIPO, Are there multilateral or regional systems dehtermining jurisdiction?, http://www.wipo.int/enforcement/en/faq/judiciary/faq02.html,
37. WIPO,Digital agenda, http://www.wipo.int/copyright/en/ecommerce/ip_survey/chap7.html,
38. WIPO, Join Recommendation (Publication 845), http://www.wipo.int/about-ip/en/development_iplaw/pub845.htm,
39. WIPO, The Role of Private International Law and Alternative Dispute Resolution, marg. 293, http://www.wipo.int/copyright/en/ecommerce/ip_survey/chap4.html,
40. WIPO, What is WIPO? http://www.wipo.int/about-wipo/en/,
41. WTO, Who we are? http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/who_we_are_e.htm
42. WTO, Indonesia – certain measures affecting the automobile industry, report of the Panel WT/DS54/R, WT/DS55/R, WT/DS59/R, WT/DS64/R z 2. července 1998, dostupné na http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/54r00.pdf,

SMLOUVY

1. Bruselské úmluvy o soudní příslušnosti a uznání a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních Dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem – TRIPS,
2. EPLA – European Patent Litigation Agreement, European Patent Office, ze dne 3.4.2009, dostupné na http://www.epo.org/law-practice/legislative-initiatives/epla.html,
3. Luganská úmluva o příslušnosti soudů a uznání a výkonu soudních rozhodnutí,
4. Lucemburský protokol o interpretaci Bruselské úmluvy
5. Obchodní dohoda proti padělatelství mezi Evropskou unii a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými, ze dne 23.8.2011, dostupné na stránce http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/11/st12/st12196.cs11.pdf,
6. Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, 1883,
7. Smlouva o fungování Evropského společenství,
8. Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, 1967,,

Resumé: International civil procedure in the European Union – Enforcement and Litigation in the Matters of the Industrial Property Rights with a focus to the Jurisdiction

The aim of this final thesis is to discuss relevant topics and recent development of enforcement and litigation in the matters related to industrial property rights within international civil procedure in the European Union.

The thesis tends to provide a general view on the recent development in the matters of European legal framework of industrial property rights also on the substantive basis. The main focus of the thesis is represented by the question of jurisdiction as set out by the Regulation Brussels I. and relevant jurisprudence of the European Court of Justice connected to this topic and also to focus on a general question of the enforcement of these rights on the European level of legal protection and its application in the Czech republic with relevant jurisprudence of Czech courts.

The thesis also tend to outline the possible ways of its future development with a regard to the CLIP project, when it comes to amendments to the Regulation Brussels I. as set out by the group of European scholars from this field of law. This project, inspired by a similar project of the United States of America, the ALI project, tries to put across a legal framework of legal protection of the industrial property with a respect to all special features of these rights and also with a respect to modern global society and to adjust this protection to the internet environment that represents a great threat to the industrial property and to the intellectual property as such.

The thesis discuss also a very recent and actual question of adapting a legal framework of the unitary patent of the European union and creation of a independent court and judicial system for conflicts arising from infringement of patents.

Efforts of the European legislators or scholars to provide the European Union with a modern and effective ways of the protection of industrial property are culminating and the development of next year or two shall bring the answer to the questions of unitary patents or

modernisation of the regulation Brussels I. The way the European Union manages to deal with these questions will have a great impact on its competitiveness in relation to the United states or relevant Asian countries whose legal protection of industrial property is less formal and more adaptable to the modern dynamic world business.

Pojmy:

Enforcement and litigation – vymahatelnost a soudní ochrana,

Jurisprudence of the European Court of Justice – judikatura Evropského soudního dvora,

Industrial Property Rights – Práva průmyslového vlastnictví.

Český název práce: Mezinárodní civilní právo procesní v Evropské unii. Vymáhání a soudní ochrana práv průmyslového vlastnictví se zaměřením na mezinárodní soudní příslušnost

Anglický název práce: International Civil Procedure in the European Union. Enforcement and Litigation in the Matters of the Industrial Property Rights with a Focus to the Jurisdiction

Abstrakt

Cílem této práce je podat ucelený pohled na úpravu vymáhání práv průmyslového vlastnictví v Evropské unii a blíže se zaměřit na úpravu mezinárodní příslušnosti soudů k řešení vzniklých sporů. Práce se zaobírá platnou právní úpravou, judikaturou Evropského soudního dvora i českých soudů a v závěru se věnuje i úpravě de lege ferenda a návrhům na zlepšení a zefektivnění stávající úpravy tak, aby došlo k posílení konkurenčního postavení Evropské unie vůči asijským krajinám a vůči Spojeným státům americkým.

Abstract

The aim of this work is to provide a general view on legislation of enforcement of industrial property rights within the European Union with a closer focus to regulation of jurisdiction of courts to dispute resolution. The work deals with a current legislation, with jurisprudence of the European Court of Justice and of czech courts and in the end it deals also with de lege ferenda and proposals of means how to improve the current legislation and make it more effective, so the competitive position of the European Union towards asian countries and towards the United States of America would strenghten.

Pojmy:

Enforcement and litigation – vymahatelnost a soudní ochrana,

Jurisprudence of the European Court of Justice – judikatura Evropského soudního dvora,

Industrial Property Rights – Práva průmyslového vlastnictví.